

Załącznik
do Uchwały Nr XXX/187/2021
Rady Miejskiej w Drawnie
z dnia 25 maja 2021 r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DRAWNO
NA LATA 2021–2025**

Spis treści

	2
WPROWADZENIE	3
METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII	5
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY DRAWNO	5
Ogólna charakterystyka gminy Drawno	5
Ludność	7
Pomoc społeczna	11
Ubóstwo	19
Aktywność społeczna	20
Rodzina i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	24
Zasoby i warunki mieszkaniowe	27
Ochrona zdrowia	28
Niepełnosprawność	30
Rynek pracy	32
Podmioty gospodarcze	32
Bezrobocie	34
Edukacja i wychowanie	36
Kultura	38
Sport i rekreacja	41
Poziom życia	44
Porządek i bezpieczeństwo publiczne	48
Zasoby instytucjonalne profilaktyki i pomocy	50
Przemoc w rodzinie	53
Uzależnienia	55
Analiza Swot	58
Podsumowanie	61
CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI NIEZBĘDNYCH DZIAŁAŃ	63
PROGNOZA ZMIAN	75
SPOSÓB REALIZACJI, RAMY FINANSOWE	76
SPIS TABEL	78

WPROWADZENIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie.

Obowiązek przygotowania i realizacji strategii nakłada na gminę artykuł 16 b i 17 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Stosownie do zapisów artykułu 16 b strategia powinna zawierać diagnozę sytuacji społecznej oraz prognozę zmian w zakresie objętym strategią, a także określać cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposoby realizacji strategii i ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji działań. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych winna uwzględniać programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i inne, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Jej treść i realizację, oprócz ustawy o pomocy społecznej, regulują inne akty prawne, do których należą, m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;

- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.

Niniejsza Strategia wpisuje się w realizację:

1. I Celu strategicznego – Otwarta społeczność. Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności – otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości, Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030, zakładającego:
 - Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny;
 - Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu;
 - Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego.
2. Celów strategicznych Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017–2025, tj.:
 - Aktywizacja zawodowa oraz łagodzenie skutków bezrobocia wśród ludzi młodych i długotrwale bezrobotnych;
 - Wszelstronna pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem niepełnosprawności;
 - Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną;
 - Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom;
 - Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc;
 - Przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinach i eliminowanie ich skutków psychospołecznych;
 - Stworzenie skutecznego systemu wsparcia rodziny;
 - Pomoc rodzinom i osobom zagrożonym dysfunkcjami;
 - Stworzenie skutecznego systemu wsparcia rodziny.

METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drawno na lata 2021-2025 opracował Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (M–GOPS) w Drawnie.

Obejmuje ona część diagnostyczną, którą opracowano w oparciu o dane wtórne, gromadzone przez M–GOPS, Powiatowy Urząd Pracy w Choszcznie, Komendę Powiatową Policji w Choszcznie, Urząd Miejski w Drawnie, informacje pozyskane od gminnych jednostek organizacyjnych, tj. placówek oświatowych i kulturalnych. Wykorzystano również dane gromadzone w Banku Danych Lokalnych. Ponadto przeprowadzono badanie, z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety udostępnionego drogą elektroniczną, w którym wzięło udział 63 dorosłych mieszkańców gminy. Celem badania była diagnoza wybranych problemów społecznych oraz poziomu życia mieszkańców. Ich wyniki zostały zaprezentowane w stosownych rozdziałach niniejszego dokumentu. Część diagnostyczną podsumowuje analiza SWOT.

Na podstawie diagnozy sformułowano obszary problemowe. Następnie, uwzględniając możliwości kompetencyjne samorządu gminnego, wyznaczono cele i kierunki niezbędnych działań. Określono ich wskaźniki. Ponadto przedstawiono prognozę zmian, omówiono ramy finansowe Strategii i sposoby jej realizacji.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY DRAWNO

Ogólna charakterystyka gminy Drawno

Gmina Drawno położona jest w południowej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie choszczeńskim. Od północy graniczy z gminą Kalisz Pomorski, od strony północno–zachodniej – z gminą Recz, od zachodu – z gminą Choszczno, od południa z gminami Bierzwnik i Dobiegniew, a od wschodu – z gminami Tuczno i Człopa.

Siedziba Gminy, miasto Drawno, jest oddalone o około 22 km od Choszczna, 93 km od Szczecina, 75 km od Gorzowa, 132 km od Poznania, 151 km od Terminalu Portowego w Świnoujściu, 86 km od Partu Lotniczego Szczecin-Goleniów i około 410 km od Warszawy.

Gmina Drawno leży na Równinie Drawskiej, na zachodnim skraju Puszczy Drawskiej.

Zajmuje powierzchnię 321 km² i jest największą gminą powiatu choszczeńskiego, stanowiąc około 24 % jego ogólnej powierzchni. Blisko 70,0% powierzchni gminy zajmują grunty

leśne, około 22,0% grunty rolne. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią tylko około 2% terenu gminy.

Gmina Drawno jest gminą miejsko-wiejską. W jej granicach administracyjnych znajdują się 54 miejscowości, w tym jej siedziba miasto Drawno oraz 9 wsi. Obszar Gminy podzielony jest na 12 sołectw: Barnimie, Brzeziny, Chomętowo, Dominikowo, Drawno, Kiełpino, Konotop, Niemeńsko, Podlesie, Święciechów, Zatom, Żółwino.

Sieć drogową na terenie gminy Drawno tworzy:

1. Droga krajowa (DK) nr 10 relacji Szczecin–Warszawa.

DK 10 zlokalizowana jest w północnej części gminy i przebiega przez miejscowości Prostynia i Żółwino, na odcinku 9,4 km.

2. Droga wojewódzka (DW) nr 175 Drawsko Pomorskie–Choszczno.

DW 175 biegnie w centralnej części gminy, na odcinku około 16,5 km, m.in. przez Drawno (ul. Kaliska, Kolejowa, Choszczeńska).

3. Drogi powiatowe.

Sieć dróg powiatowych tworzy 13 dróg o łącznej długości 91,4 km, w tym 89,4 km stanowią drogi zamiejskie, a 2,0 km drogi miejskie, tj. ul. Pomorska, Kolejowa, Chomętowska i Słoneczna. Większość dróg powiatowych nie odpowiada warunkom technicznym dróg powiatowych i wymaga modernizacji, m.in. ze względu na niską nośność, niewystarczającą szerokość jezdni i poboczy.

4. Drogi gminne.

Sieć dróg gminnych w gminie wynosi 55,4 km i składają się na nią drogi, które w znacznej części są gruntowe oraz ulice w Drawnie, które w większości są wykonane ze starobruku, bruku i kostki betonowej.

W gminie funkcjonuje komunikacja autobusowa na trasie: Drawno–Choszczno–Drawno i Drawno–Kalisz Pomorski–Drawno, którą świadczy prywatna komunikacja lokalna oraz na trasie Kalisz Pomorski–Choszczno–Kalisz Pomorski przez Drawno, Podegrodzie, Barnimie, Dominikowo i Kiełpino, którą obsługuje PKS Złocieniec.

Przez teren gminy przebiegają dwie linie kolejowe nr 403 i 410. Linia kolejowa nr 403 Piła Północ–Ulikowo, biegnie przez Prostynię i Żółwino, gdzie znajduje się stacja kolejowa, zapewnia połączenie ze Szczecinem i Piłą. Linia kolejowa nr 410 relacji Grotniki Drawskie–Choszczno jest nieczynna. Obecnie trwa, finansowany przez Ministerstwo Obrony Narodowej, remont odcinka Złocieniec–Drawno, na którym w 2026 r. zostanie przywrócony ruch towarowy. Jednocześnie planuje się reaktywację ruchu pasażerskiego na odcinku Drawno–Choszczno, po wykonaniu niezbędnej infrastruktury, która zostanie sfinansowana ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2021–2027.

W gminie działa 18 stacji bazowych sieci komórkowych:, które oprócz technologii GSM zapewniają mieszkańcom dostęp do internetu w technologii UMTS i LTE. Gmina znajduje się również w zasięgu internetu światłowodowego.

W gminie wydawane jest czasopismo samorządowe, kwartalnik „Ziemia Drawieńska”

Na terenie gminy znajduje się park narodowy (Drawieński Park Narodowy), rezerwat przyrody Torfowisko Konotop, 4 obszary chronionego krajobrazu: D Choszczno-Drawno, Dominikowo-Niemieńsko, F Bierzwnik, E Korytnica Rzeka, 4 obszary Natura 2000: Jezioro Lubie i Dolina Drawy, Uroczyska Puszczy Drawskiej, Ostoja Drawska, Lasy Puszczy nad Drawą, 24 pomniki przyrody, 20 użytków ekologicznych.

Najważniejszym ciekim gminy jest rzeka Drawa i jej lewobrzeżny dopływ Korytnica.

Na terenie gminy znajduje się 11 jezior o powierzchni 1 ha, w tym znajdujące się w mieście Drawno Dubie Północne i Południowe oraz jezioro Dominikowo Wielkie.

Walory przyrodnicze gminy stanowią o jej atrakcyjności turystycznej. W gminie rozwija się turystyka kajakowa oraz wypoczynkowa.

Ludność

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku gmina Drawno liczyła 5 053 osoby, co stanowiło 10,5% ludności powiatu choszczeńskiego. W ciągu 10 lat populacja gminy zmniejszyła się o 300 osób (5,6%). W ogólnej liczbie ludności osoby zamieszkujące na obszarze wiejskim stanowiły 55,0% a mężczyźni – 50,3%. Na każdych 100 mężczyzn przypadło 99 kobiet. Gęstość zaludnienia w gminie wyniosła 16 osób na 1 km².

Tabela 1 Liczba ludności gminy Drawno w latach 2010–2019

Rok	Liczba							
	Ogółem	Kobiet	Mężczyzn	Miasto	Obszar wiejski	0–17 lat	Mężczyźni 18–64, Kobiety 18–59 lat	Mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej
2010	5 353	2 648	2 705	2 405	2 948	1 014	3 543	796
2012	5 299	2 619	2 680	2 364	2 935	916	3 522	861
2014	5 222	2 598	2 624	2 340	2 882	875	3 423	924
2016	5 127	2 548	2 579	2 283	2 844	807	3 353	967
2018	5 093	2 539	2 554	2 290	2 803	779	3 262	1052
2019	5 053	2 509	2 544	2 274	2 779	766	3 185	1 102

Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych (BDL)

W 2019 r. średni wiek mieszkańców wyniósł 42,6 lat (44,6 lat–kobiety, 41 lat–mężczyźni) i był porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego (42,4 lata) i Polski (41,9 lat).

Tabela 2 Ludność wg grup wieku i płci w gminie Drawno w 2019 r.

Wiek	Liczba		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4	178	103	75
5-9	192	84	108
10-14	259	143	116
15-19	224	105	119
20-24	304	152	152
25-29	383	215	168
30-34	397	226	171
35-39	399	213	186
40-44	333	174	159
45-49	334	166	168
50-54	338	183	155
55-59	382	188	194
60-64	430	228	202
65-69	363	167	196
70-74	208	97	111
75-79	123	44	79
80-84	101	28	73
85 lat i więcej	105	28	77

Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych (BDL)

W gminie Drawno struktura ludności jest niekorzystna. W ogóle ludności zwiększa się udział osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym zmniejszeniu się udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym. W 2019 r. 15,2% mieszkańców znajdowało się w wieku przedprodukcyjnym, 63,0% w wieku produkcyjnym, a 21,8% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym. Dla porównania w 2010 r. struktura ludności według ekonomicznych grup wieku przedstawiała się następująco: ludność w wieku przedprodukcyjnym 18,9%, ludność w wieku produkcyjnym 66,2% i ludność w wieku poprodukcyjnym 14,9%. Starzenie się ludności powoduje wzrost obciążeń dla budżetu Gminy, w związku ze zwiększaniem wydatków na rzecz zapewnienia różnych usług osobom starszym.

Na stan ludności gminy wpływa ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji, utrzymujące się nieprzerwanie od 2010 r. W 2019 r. przyrost naturalny wyniósł minus 27. Zarejestrowano 33 urodzenia i 60 zgonów. Na 1 000 mieszkańców przypadło 6,5 urodzeń, to mniej niż w województwie (8,6) i w Polsce (9,8). Współczynnik dzietności ogólnej, czyli liczby dzieci, urodzonych przez przeciętną kobietę w ciągu całego okresu rozrodczego, 15–49 lat wyniósł 1,23 i był niższy niż w województwie (1,30) i w Polsce (1,42). Liczba zgonów na 1000 mieszkańców wyniosła 11,8 i była większa niż w województwie (10,9) i w Polsce (10,7).

Tabela 3 Ruch naturalny w gminie Drawno w latach 201-2019

Wyszczególnienie	Liczba									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Urodzenia żywe	44	38	40	47	38	29	38	48	35	33
Zgony	56	57	51	70	55	68	59	53	62	60
Przyrost naturalny	-12	-19	-11	-23	-17	-39	-21	-5	-27	-27

Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2019 r. saldo migracji wyniosło minus 27. Zameldowało się 46 osób a wymeldowały się 73 osoby.

Tabela 4 Migracje ludności w gminie Drawno w latach 2010–2019

Wyszczególnienie	Liczba									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zameldowania	69	62	60	53	59	53	49	49	87	46
Wymeldowania	83	77	69	78	64	70	63	74	101	73
Saldo migracji	-14	-15	-9	-25	-5	-17	-14	-25	-14	-27

Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2019 r. w gminie zawarto 21 małżeństw, to oznacza, że na 1 000 mieszkańców przypadają 4,1 nowo zawarte małżeństwa, to mniej niż w województwie (4,6) i w Polsce (4,8).

Tabela 5 Liczba zawartych małżeństw w gminie Drawno w latach 2010–2019

Wyszczególnienie	Liczba									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Małżeństwa	36	31	33	20	16	18	27	26	27	21

Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2019 r. na 1 000 mieszkańców przypadało 1,5 rozwodów, to mniej niż w województwie (1,8) i w Polsce (1,7).

Tabela 6 Liczba rozwodów na 1 000 mieszkańców w gminie Drawno w latach 2010–2019

Wyszczególnienie	Liczba na 1000 mieszkańców									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rozwody	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	2,0	1,5	1,5	1,8	1,5

Opracowanie własne na podstawie www.polskawliczbach.pl/gmina_Drawno

Prognoza demograficzna

W gminie Drawno należy spodziewać się dalszego ubytku ludności, w związku utrzymywaniem się ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji. Z Prognozy ludności gmin na lata 2017–2030 Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w 2030 r. w gminie liczba ludności wyniesie 4 816 osób, co oznacza jej spadek o 6,1%. Ludność w wieku przedprodukcyjnym wyniesie 762 osoby (15,8), produkcyjnym–2 732 osoby (56,7%), poprodukcyjnym 1 322 osoby (27,5%). Jednak, kiedy porównamy stan ludności w końcu grudnia 2019 r., tj. 5 053 osoby do prognozowanej liczby, tj. 5 066 osób, to należy spodziewać się, że ogólna liczba ludności i liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym będzie jeszcze mniejsza, natomiast liczba osób w wieku przedprodukcyjnym będzie jeszcze większa. Opierając się na średnich zmianach liczby ludności za lata 2010–2019 szacuje się, że liczba mieszkańców w 2030 r. wyniesie 4 723 osoby, w tym 493 osoby będą w wieku przedprodukcyjnym, 2 791–w wieku produkcyjnym a 1 439–w wieku poprodukcyjnym.

Gęstość zaludnienia wyniesie 15 osób na km².

Tabela 7 Prognoza ludności gminy Drawno na lata 2017–2030 wg GUS

Rok	Liczba					
	Ogółem	Kobiet	Mężczyzn	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2017	5 106	2 540	2 566	793	3 311	1 002
2018	5 087	2 533	2 554	793	3 260	1 034
2019	5 066	2 525	2 541	793	3 189	1 084
2020	5 045	2 515	2 530	786	3 132	1 127
2021	5 024	2 505	2 519	789	3 066	1 169
2022	5 003	2 494	2 509	781	3 020	1 202
2023	4 981	2 481	2 500	777	2 967	1 237
2024	4 958	2 470	2 488	770	2 929	1 259
2025	4 933	2 457	2 476	770	2 889	1 274
2026	4 910	2 449	2 461	763	2 870	1 277
2027	4 886	2 440	2 446	747	2 847	1 292
2028	4 862	2 428	2 434	752	2 808	1 302
2029	4 839	2 418	2 421	760	2 766	1 313
2030	4 816	2 409	2 407	762	2 732	1 322

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017- 2030 Głównego Urzędu Statystycznego

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin w przewyżnianiu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia.

Jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w gminie Drawno są Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (M-GOPS), Środowiskowy Dom Samopomocy, Placówka Wsparcia Dziennego „Koniczynka”, Klub Senior+. Ponadto w Brzezinach znajduje się Dom Pomocy Społecznej, będący jednostką organizacyjną powiatu choszczeńskiego, który jest przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

M-GOPS mieści się w Drawnie, przy ul. Kościuszki 9, na piętrze budynku, który nie jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach.

M-GOPS, oprócz zadań określonych ustawą o pomocy społecznej, wykonuje zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu

narkomanii i ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Realizuje rządowy program „Dobry start”. Przyznaje i wypłaca dodatki mieszkaniowe i energetyczne. Jest uczestnikiem programów: „Posiłek w szkole i w domu”, „Opieka 75+, Karta Dużej Rodziny, Zachodniopomorska Karta Seniora.

Struktura organizacyjna M-GOPS obejmuje, m.in.: 1) dział pomocy środowiskowej, świadczeń i usług, 2) dział świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, funduszu alimentacyjnego oraz dodatków: mieszkaniowego i energetycznego, 3) dział wsparcia rodziny (asystent rodziny, placówka wsparcia dziennego), 4) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy.

W 2019 r. kadra M-GOPS liczyła łącznie 19 osób, w tym 3 pracowników socjalnych, 3 opiekunki środowiskowe, opiekunkę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2019 r. na realizację zadań M-GOPS wydatkowano kwotę 8 217 346 PLN, w tym realizacja zadań własnych wyniosła 2 588 799 PLN a zadań zleconych – 5 503 551 PLN. Wobec roku poprzedniego wydatki wzrosły o 670 900 PLN (8,2%), co spowodowane było wzrostem wydatków w dziale rodzina, w związku z rozszerzeniem programu Rodzina 500+ na pierwsze dziecko oraz w dziale pomoc społeczna. Wydatki w dziale pomoc społeczna wzrosły o 14,3%, a ich udział w ogóle wydatków M-GOPS wyniósł 31,2%. W strukturze wydatków w tym dziale największy udział posiadało: utrzymanie mieszkańców w domach pomocy społecznej (21,3%), wypłaty zasiłków stałych (16,9%) a także usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (9,1%). Razem stanowiły 47,3% ogółu wydatków w pomocy społecznej, a na ich realizację wydano kwotę 1 105 621 PLN, to o 151 824 PLN więcej niż w 2018 r., w tym 1 049 621 PLN (94,9%) pochodziło z budżetu Gminy.

Tabela 8 Wydatki na zadania realizowane przez M-GOPS w Drawnie w latach 2018–2019

Wyszczególnienie	2018	2019
Ochrona zdrowia	95 166	94 390
przeciwdziałanie narkomanii	4 945	2 041
przeciwdziałanie alkoholizmowi	90 221	92 349
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	6 407	7 711
Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	110 085	108 264
Pomoc społeczna	2 004 533	2 338 852
zasiłki stałe	356 412	396 174

zasiłki okresowe	162 196	184 948
zasiłki celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	50 077	56 605
składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	X	34 668
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	146 573	211 924
pomoc w zakresie dożywiania	125 617	141 384
domy pomocy społecznej	450 812	497 523
ośrodek pomocy społecznej	712 846	815 626
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	253 972	125 014
pozostała działalność w zakresie polityki społecznej (realizacja projektu „Aktywna integracja szansą na zatrudnienie”)	253 972	125 014
rodzina	5 076 283	5 543 112
świadczenia wychowawcze	2 712 785	3 161 257
świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2 108 945	2 112 119
składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	x	20 874
wspieranie rodziny	253 972	248 186
Karta Dużej Rodziny	576	676

Źródło: M-GOPS w Drawnie

Ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Drawno korzystają w większości kobiety oraz osoby w wieku produkcyjnym. W 2019 r. ich odsetki wyniosły odpowiednio 53,5% i 50,5%.

W analizowanym okresie zmniejszyła się liczba korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W 2019 r. z pomocy społecznej skorzystało 11,3% mieszkańców gminy, natomiast w 2015 r. – 14,8%. Ubyło gospodarstw domowych z dziećmi, gospodarstw domowych emerytów i rencistów, jak również osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej, tj. powyżej 18 miesięcy. Natomiast wzrosła prawie dwukrotnie liczba korzystających z pomocy społecznej w wieku poprodukcyjnym oraz gospodarstw jednoosobowych.

Tabela 9 Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin				
	2015	2016	2017	2018	2019
Osoby, którym przyznano świadczenie	517	486	413	415	410
w tym kobiety	269	244	210	206	201
w tym 0-17 lat	93	85	68	65	59
w tym produkcyjny	155	133	111	107	107
w tym poprodukcyjny	21	26	31	34	35
w tym mężczyźni,	211	206	182	176	175
w tym 0-17 lat	109	99	77	69	62
w tym produkcyjny	98	99	94	95	100
w tym poprodukcyjny	4	8	11	12	13
Osoby długotrwale korzystające	150	134	130	120	80
Gospodarstwa domowe, którym przyznano świadczenie	280	282	259	262	247
osoby w gospodarstwach domowych	767	707	617	607	569
w tym na wsi	149	143	127	128	127
w tym gospodarstwa domowe o liczbie osób 1	92	106	110	121	120
w tym gospodarstwa domowe z dziećmi	105	95	76	76	69
w tym gospodarstwa domowe emerytów i rencistów	49	50	54	47	40

Opracowanie własne na podstawie danych M-GOPS w Drawnie

Głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Drawno było ubóstwo oraz bezrobocie, następnie niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. Pozostałe powody przyznawania pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10 Powody udzielania pomocy społecznej w gminie Drawno w latach 2015–2019

Powody udzielania pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych				
	2015	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo	167	168	146	132	128
Sieroctwo	0	0	0	0	0
Bezdomność	4	6	5	5	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	27	16	19	22
w tym wielodzietność	21	18	11	14	19
Bezrobocie	166	165	149	136	128
Niepełnosprawność	83	86	83	94	94
Długotrwała lub ciężka choroba	57	63	64	73	74
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	21	24	23	21	16

w tym rodziny niepełne	15	16	16	14	8
w tym rodziny wielodzietne	1	2	1	2	3
Przemoc w rodzinie	0	0	0	2	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0
Alkoholizm	10	10	6	6	1
Narkomania	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	4	1	0	2
Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	2	0	1	0	0
Sytuacja kryzysowa	1	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

Opracowanie własne na podstawie danych M-GOPS w Drawnie

Z analizy danych za lata 2015–2019 wynika, że w gminie przybyło korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby, co spowodowane było wzrostem liczby osób uprawnionych do zasiłku stałego, korzystających z usług opiekuńczych oraz przebywających w domach pomocy społecznej.

Mieszkańcy gminy korzystają głównie ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej, do których należą zasiłki celowe i okresowe. Zasiłki celowe przyznawano głównie na zakup opału, leków, opłacenie rachunków za energię elektryczną oraz gaz ziemny, przejazdy do lekarzy specjalistów. Zasiłki okresowe, rodzinom w których istniało ryzyko marnotrawienia otrzymanych świadczeń, przyznawano w formie bonów towarowych na zakup żywności w wyznaczonych sklepach.

W ramach świadczeń niepieniężnych mieszkańcy korzystają przede wszystkim z posiłku, a głównym beneficjentem tej formy pomocy są dzieci.

Zarówno liczba osób korzystających z zasiłku okresowego, celowego jak i posiłku zmniejszyła się w badanym okresie.

Bardzo ważną formą wsparcia jest praca socjalna, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Tymczasem wskaźnik pracy socjalnej, liczony jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin, którym przyznano świadczenie, w 2019 r. wyniósł 43,32% i był niższy niż w 2015 r. (52,2%).

Tabela 11 Wybrane świadczenia z pomocy społecznej w gminie Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób, korzystających z zasiłku stałego	57	61	65	73	70
w tym dla osób samotnie gospodarujących	43	45	49	56	53
Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	149	138	108	102	107
w tym z powodu bezrobocia	127	119	91	81	88
w tym z powodu niepełnosprawności	16	13	9	9	9
w tym tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby	8	6	9	8	8
Liczba osób, korzystających z zasiłku celowego	173	145	126	136	146
Liczba osób, korzystających z posiłku	211	185	154	140	131
w tym dla dzieci	211	184	150	135	124
Liczba osób, korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	8	11	15	21	19
Liczba osób, korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	20	15	12	13	12
Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczonych w Środowiskowym Domu Samopomocy	20	20	18	18	18
Liczba osób przebywających w domu pomocy społecznej	13	16	16	17	20
Praca socjalna (liczba rodzin)	149	138	65	94	107

Opracowanie własne na podstawie danych M-GOPS w Drawnie

M-GOPS na bieżąco prowadzi zbiórkę odzieży używanej, sprzętu gospodarstwa domowego, mebli używanych, wózków dziecięcych i wydaje je potrzebującym. Udostępnia nieodpłatnie łóżka szpitalne, wózki inwalidzkie, chodziki i balkoniki, materace, kule. Kwalifikuje i kieruje dzieci na wypoczynek letni, organizowany przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie. Koordynuje organizację prac społecznie użytecznych. Współpracuje z zakładami pracy, znajdującymi się na terenie gminy w zakresie pozyskiwania miejsc pracy dla podopiecznych.

W latach 2018–2019 M-GOPS realizował projekt pod nazwą „Aktywna integracja szansą na zatrudnienie”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020, którego celem była aktywizacja społeczno-zawodowa osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W projekcie uczestniczyło 32 mieszkańców gminy Drawno, którzy objęci zostali specjalistycznym poradnictwem: doradcy zawodowego, psychologa i prawnika oraz szkoleniem zawodowym. Realizacja niniejszego przedsięwzięcia wyniosła 378 986 PLN.

M-GOPS w celu realizacji swoich zadań współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym w Choszcznie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, NZOZ „Eskulap”, gminnymi placówkami oświatowymi, sołtysami, Parafialnym Zespołem Caritas w Barnimiu i Drawnie,

Spółdzielnią Socjalną „SIRIA”, której w zależności od potrzeb zleca wykonywanie usług opiekuńczych.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) działa Drawnie przy ul. Szpitalnej 2. Dedykowany jest dla osób przewlekle psychicznie chorych, dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych. Dysponuje 25 miejscami. Jego uczestnikami są również mieszkańcy sąsiedniej gminy Kalisz Pomorski.

Mieści się w budynku Drawieńskiego Ośrodka Kultury i zajmuje lokal o powierzchni użytkowej 340 m², w skład którego wchodzi: aneks kuchenny z miejscem do spożywania posiłków, pomieszczenie dziennego pobytu, pracownia informatyczna, plastyczna, sala wypoczynkowa, sala do rehabilitacji ruchowej, 3 łazienki, w tym jedna dostosowana do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Pomieszczenia są wyposażone w niezbędny sprzęt AGD i RTV (m.in. kino domowe, komputery, konsolę do gier) oraz sprzęt do rehabilitacji ruchowej.

W ŚDS funkcjonuje terapia zajęciowa, w ramach której działają następujące pracownie: kulinarna, plastyczno-rękodzielnicza, komputerowa, kompetencji społecznych oraz warsztaty muzyczno-teatralne.

W 2019 r. kadra ŚDS liczyła 7 osób, w tym m.in. 3 terapeutów i instruktor terapii zajęciowej.

Uczestnicy biorą aktywny udział w życiu lokalnej społeczności, jak również w przedsięwzięciach o charakterze ponadlokalnym, gdzie mają możliwość zaprezentowania swoich umiejętności i zdolności. Uczestniczą w zawodach i turniejach sportowych (np. „Krok bliżej paraolimpiady” w Krzęcinie) oraz przedsięwzięciach o charakterze rozrywkowym i artystycznym (np. „Brzezińskie lato”, Przegląd Form Estradowych i Teatralnych Osób Niepełnosprawnych pn. „Scena bez barier” w Choszcznie, Wałęckich Spotkaniach Artystycznych Osób z Niepełnosprawnościami "Con Anima"). ŚDS m.in. współorganizuje finał WOŚP w gminie, uczestniczy w obchodach Dnia Osadnika i Kombatanta, współpracuje z placówkami oświatowymi w gminie. Wspólnie organizują imprezy okolicznościowe oraz zajęcia integracyjne. ŚDS jest organizatorem imprezy plenerowej „Piknik na Drawniku”, w której uczestniczą osoby niepełnosprawne z terenu powiatu choszczeńskiego.

Placówka Wsparcia Dziennego „Koniczynka”

Placówkę Wsparcia Dziennego „Koniczynka” prowadzi, w imieniu gminy Drawno, M-GOPS w Drawnie. Placówką kieruje kierownik M-GOPS. Do pracy z jej uczestnikami zatrudnia wychowawcę, który posiada niezbędne kwalifikacje.

Mieści się w Drawnie, przy ul. Szkolnej 19, w budynku po gimnazjum.

Celem jej działania jest wspieranie rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Placówka prowadzona jest w formie opiekuńczej, zapewniając uczestnikom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka funkcjonuje przez cały rok z wyłączeniem miesiąca lipca. Jest otwarta od poniedziałku do piątku, przez 4 godziny dziennie.

Dysponuje 15 miejscami. Do placówki mogą uczęszczać dzieci i młodzież w wieku od 5 do 15 lat, po ich zakwalifikowaniu na podstawie karty zgłoszenia. Kryteriami decydującymi o przyjęciu dziecka do placówki są, m.in.: niedostosowanie społeczne, wykluczenie społeczne, trudna sytuacja szkolna, bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodziców/opiekunów prawnych, wielodzietność, występująca w rodzinie niepełnosprawność, przemoc, uzależnienia.

Placówka wymaga doposażenia oraz poprawy estetyki pomieszczenia, w którym mieści się.

Klub Senior+

Klub Senior+ prowadzi Urząd Miejski w Drawnie, poprzez wyznaczonego koordynatora. Mieści się w Drawnie przy ul. Szkolnej 19, w budynku po dawnym gimnazjum.

Celem jego działania jest aktywizacja i integracja społeczna środowiska osób starszych w gminie Drawno oraz zaspokajanie ich potrzeb kulturalnych.

W Klubie Senior+ odbywają się zajęcia o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i towarzyskim, zajęcia rozwijające zdolności i pasje (warsztaty kulinarne, plastyczne, robótki ręczne). Klub senior+ organizuje imprezy okolicznościowe, wycieczki krajoznawcze, spotkania ze specjalistami.

Jest otwarty od poniedziałku do piątku od godziny 16:00.

Dysponuje 20 miejscami dla mieszkańców gminy w wieku 60 lat i więcej i tylu uczestników liczył w 2019 r.

Ubóstwo

Ubóstwo to stan, w którym jednostce lub rodzinie brakuje środków materialnych na zaspokojenie swoich potrzeb życiowych.

Najbardziej zagrożone ubóstwem są osoby utrzymujące się ze źródeł niezarobkowych (renciści, bezrobotni, osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej), osoby z niskim poziomem wykształcenia, mieszkańcy miast poniżej 20 tysięcy mieszkańców, osoby posiadające na utrzymaniu dzieci, zwłaszcza rodziny wielodzietne, rodziny w których jest osoba niepełnosprawna.

Ubóstwo skutkuje pogorszeniem warunków mieszkaniowych, stanu zdrowia, zaniżeniem aspiracji edukacyjnych, brakiem dostępu do dóbr kultury i wypoczynku. W środowiskach dotkniętych ubóstwem wzrasta ryzyko patologii społecznej (alkoholizm, przestępczość, rozbicie rodziny, przemoc domowa).

Na potrzeby niniejszego opracowania zasięg ubóstwa w gminie Drawno omówiono na podstawie ustawowej granicy ubóstwa, czyli kwoty dochodów, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego.

W 2019 r. z pomocy społecznej z powodu ubóstwa skorzystało 128 gospodarstw domowych liczących 270 osób, to oznacza, że ubóstwo ustawowe dotyczyło 5,3% mieszkańców gminy. W stosunku do 2015 r. skala ubóstwa ustawowego zmniejszyła o 3,5 p.p.

W ogóle rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa osoby samotnie gospodarujące stanowiły 48,4%, a rodziny z dziećmi 28,1%, natomiast w 2015 r. ich odsetki wynosiły odpowiednio: 32,9% i 37,7%.

W gminie najbardziej zagrożone ubóstwem są gospodarstwa jednoosobowe: beneficjenci zasiłków stałych, czyli osoby niepełnosprawne.

Aktywność społeczna

Gminna Rada Seniorów

Celem działalności Gminnej Rady Seniorów (GRS) jest wzmacnianie aktywności obywatelskiej seniorów, zwiększanie poziomu integracji środowisk senioralnych i podmiotów, działających w gminie na rzecz seniorów oraz budowanie pozytywnego wizerunku seniorów w społeczności lokalnej. Rada składa się z 9 członków, przedstawicieli seniorów zamieszkujących na terenie gminy Drawno i co najmniej 6 przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów działających na rzecz seniorów. Kadencja Rady trwa 6 lat, jej pracami kieruje przewodniczący. Rada podejmuje uchwały zwykłą większością głosów.

Z inicjatywy Gminnej Rady Seniorów ustanowiono tytuł honorowy „Zasłużony Senior” i Dzień Seniora w Drawnie, utworzono Klub Senior+; powołano Akademię Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego pod nazwą „Senior – dobry, bezpieczny kierowca”; zakupiono i rozdano seniorom „Koperty Życia”, w której umieszcza się najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki, kontaktach do najbliższych, danych osobowych, w tym nr pesel; realizowano program szczepień ochronnych przeciw grypie; utworzono zakładkę „Seniorzy” na stronie www.drawno.pl, i konto Klub Senior+ na profilu społecznościowym, gdzie umieszczane są informacje o realizowanych w gminie przedsięwzięciach dla seniorów; powstało kolumbarium na Cmentarzu Komunalnym w Drawnie – ścianka pamięci wyposażona w 15 nisz na urny; zorganizowano akcję „Krzesełko dla Seniora”, w wyniku której lokalni przedsiębiorcy w okresie od maja do września ustawiają przy swoim lokalu krzesełko, które ma zapewnić seniorom możliwość odpoczynku, w drodze z i do domu.

Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są to dobrowolne stowarzyszenia obywateli, niezależne od administracji publicznej, działające nie dla zysku, których przedmiotem działalności są różne obszary życia społecznego, np. kultura i sztuka, sport, turystyka i rekreacja.

W 2019 r. na terenie gminy działało około 40 organizacji pozarządowych, w tym 4 kluby sportowe, koło Polskiego Związku Wędkarskiego, 5 kół łowieckich, 7 kół gospodyń wiejskich, Lokalna Organizacja Turystyczna „Wokół Drawy”, Coolturaalne Drawno, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Drawieńskiej, Drawieński Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Drawieńskie Stowarzyszenie Historyczno-Eksploracyjne, 2 parafialne zespoły Caritas (w Barnimiu i Drawnie), Stowarzyszenie Ludzi Bezrobotnych, 2 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (w Drawnie i Brzezinach), oddział Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

- Koło Gospodyń Wiejskich (w Barnimiu, Brzezinach, Dominikowie, Drawnie, Kiełpinie, Niemieńsku, i Świąciechowie) – cele: ochrona praw i reprezentowanie interesów kobiet, działanie na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet z terenu wsi i ich rodzin; inicjowanie i podejmowanie działań na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet; podnoszenie statusu społecznego kobiet wiejskich i ich wiedzy prawnej, ekonomicznej, zawodowej;
- Lokalna Organizacja Turystyczna Wokół Drawy – cele: kreowanie turystycznego wizerunku, m.in. gminy Drawno; wspieranie rozwoju rynku turystycznego na obszarze działania; zwiększenie liczby turystów na obszarze działania; wzrost efektywności ekonomicznej podmiotów świadczących usługi dla turystów; poprawa infrastruktury turystycznej, m.in. gminy Drawno; propagowanie idei rozwoju turystyki, jako jednej z wiodących gałęzi gospodarki na obszarze swojego działania; działanie na rzecz ochrony oraz promocji środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno–kulturowych oraz zachowania dziedzictwa kulturowego i historycznego;
- Coolturalne Drawno – cele: inicjowanie i organizowanie różnorodnych form życia kulturalnego ze szczególnym uwzględnieniem działalności na rzecz edukacji i animacji kulturalnej dzieci, młodzieży i dorosłych, osób niepełnosprawnych, osób zagrożonych wykluczeniem; inspirowanie i realizowanie działań służących wszechstronnemu rozwojowi społeczności lokalnej oraz integracji lokalnego środowiska (promocja i popularyzacja rozwoju osobistego, zdrowia człowieka, profilaktyka prozdrowotna, przeciwdziałanie i zapobieganie wszelkim patologiom społecznym); inicjowanie i organizowanie różnorodnych form działalności na rzecz rozwoju czytelnictwa, popularyzacji książki, sztuki i nauki; kultywowanie i upowszechnianie dziedzictwa kulturowo–historycznego i przyrodniczego gminy Drawno; podejmowanie inicjatyw na rzecz promocji gminy Drawno;
- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Drawieńskiej – cele: rozwijanie działalności kulturalnej; rozbudzanie inicjatyw społecznych, służących rozwojowi gminy Drawno;

wzbogacanie życia kulturalno-oświatowego, naukowego oraz wartości społecznych, estetycznych i moralnych;

- Drawieński Uniwersytet Trzeciego Wieku – cele: działalność na rzecz wszechstronnej aktywizacji intelektualnej, psychicznej i fizycznej osób starszych i osób niepełnosprawnych; aktywizacja społeczna członków; prowadzenie form działalności edukacyjnej, zdrowotnej, kulturalnej, twórczej i krajoznawczo-turystycznej dla osób starszych; włączanie osób starszych do systemu kształcenia ustawicznego poprzez stymulowanie rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej i fizycznej; wspieranie działań edukacyjnych, kulturalnych, ekologicznych i rehabilitacyjnych osób starszych; aktywizacja społeczna i poprawa jakości życia osób starszych oraz upowszechnianie profilaktyki gerontologicznej;
- Drawieńskie Stowarzyszenie Historyczno-Eksploracyjne – cele: zgłębianie historii gminy Drawno oraz gmin sąsiednich; upowszechnianie wiedzy historycznej związanej z regionem; ochrona zabytków, opuszczonych cmentarzy oraz opieka nad nimi;
- Parafialny Zespół (PZ) Caritas w Barnimiu i Drawnie – cele: działalność charytatywna realizowana poprzez pomoc materialną i pomoc finansową, pomoc opiekuńczo-usługową, wsparcie duchowe, akcje charytatywne (m.in. organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży, przygotowanie paczek świątecznych, organizacja wigilii dla osób samotnych), PZ Caritas w Barnimiu jest dystrybutorem żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020;
- Stowarzyszenie Ludzi Bezrobotnych w Drawnie – cele: rozwijanie i propagowanie inicjatyw, postaw i działań sprzyjających likwidacji bezrobocia; wytwarzanie atmosfery zaufania i szacunku do ludzi tworzących miejsca pracy; upowszechnianie informacji o możliwości znalezienia pracy; przyczynianie się do tworzenia miejsc pracy; wsparcie organizacyjne i rzeczowe osób fizycznych, które podejmują takie działania.

Współpraca Gminy Drawno z organizacjami pozarządowymi odbywa się w oparciu o roczne programy i jest realizowana formie finansowej i pozafinansowej. Współpraca finansowa odbywa się poprzez: zlecenie realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert, realizację zadań publicznych w formie inicjatywy lokalnej oraz „małego grantu” z pominięciem trybu konkursowego.

Współpraca pozafinansowa obejmuje wzajemne informowanie, konsultowanie aktów normatywnych, działalność organizacyjną (m.in. udostępnianie gminnych obiektów i sprzętu

na potrzeby realizowanych zadań), szkoleniową, promocyjną (m.in. udzielanie rekomendacji organizacjom, które ubiegają się o dofinansowanie z zewnętrznych źródeł), prowadzenie rejestru organizacji pozarządowych, działających na terenie gminy.

Gmina Drawno zleca organizacjom pozarządowym w szczególności realizację zadań publicznych z zakresu:

1. wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
2. działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
3. kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
4. ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
5. nauki, edukacji, oświaty i wychowania;
6. turystyki i krajoznawstwa;
7. ratownictwa i ochrony ludności;
8. działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym ich wypoczynku;
9. działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
10. działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
11. działalności charytatywnej;
12. organizacji i promocji wolontariatu.

Pozostałe formy aktywności społecznej

1. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Drawnie;
2. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Brzezinach;
3. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Barnimiu;
4. Grupa nieformalna „Działamy” – grupa wolontariuszy, która włącza się w różne akcje, mające na celu szerzenie dobra i rozwój lokalnej społeczności; prowadzi Dzielnię, której główną ideą – jak sama nazwa wskazuje – jest dzielenie się;

w miejscu tym mieszkańcy mogą pozostawić zbędny im drobny sprzęt AGD, ubrania, naczynia, zabawki, a ci którzy ich potrzebują mogą je sobie pobrać nieodpłatnie;

5. Drawieński Ruch Artystów Młodej Awangardy „DRAMA” – grupa pasjonatów teatru, prezentująca swoje umiejętności aktorskie mieszkańców gminy i okolic;
6. Szkolne Koło Wolontariatu – organizuje i świadczy pomoc najbardziej potrzebującym; inicjuje działania w środowisku szkolnym i lokalnym; wspomaga różnego typu inicjatywy charytatywne i kulturalne.

Rodzina i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Rodzina jest podstawową grupą społeczną, złożoną z rodziców i dzieci, spełniającą określone funkcje względem swych członków, jak również społeczeństwa. Poprzez funkcję prokreacyjną zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwu. Zaspokaja potrzeby biologiczne i psychiczne swych członków. Wychowuje dzieci i przygotowuje je do życia w społeczeństwie, przekazując im normy i wzorce zachowań oraz wartości obowiązujące w danym społeczeństwie. Rola rodziny w życiu młodego człowieka jest ogromna, ona go kształtuje, to od niej zależy, w jaki sposób będzie funkcjonował w życiu dorosłym, dlatego tak ważne jest by rodzina w sposób prawidłowy wykonywała swoje funkcje.

Jednak wskutek dokonujących się przemian społecznych, kulturowych, ekonomicznych oraz indywidualnych uwarunkowań osób tworzących rodzinę coraz więcej rodzin nie jest w stanie prawidłowo realizować funkcji opiekuńczo-wychowawczych i przez to zapewnić swym członkom właściwych warunków do rozwoju.

Zdaniem przedstawicieli gminnych placówek oświatowych nieletni mieszkańcy gminy dość często doświadczają w środowisku rodzinnym zaniedbania socjalnego i wychowawczego, co więcej problemy te nasilają się. Podobnego zdania była większość ankietowanych mieszkańców gminy: 61,9% z nich uznało, że rodzice dopuszczają się zaniedbania socjalnego względem dzieci, a zdaniem 71,4%–zaniedbania wychowawczego.

W 2019 r. w gminie Drawno było 414 rodzin dziećmi, w tym z jednym dzieckiem 174 rodziny, z dwójką dzieci–137 rodzin, z trójką–88 rodzin, czwórką dzieci i więcej 15 rodzin.

W 2019 r. z pomocy społecznej korzystało 69 rodzin, co stanowiło 16,7% ogółu rodzin w gminie. Wśród nich największy udział posiadały rodziny liczące dwoje dzieci. Co czwartą rodzinę objęto pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

i prowadzeniu gospodarstwa domowego, natomiast w 2015 r. co piątą. Zwiększyła się liczba rodzin objętych wsparciem asystenta.

Pomimo nasilenia się, w badanym okresie, problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, odsetek rodzin objętych pracą socjalną w 2019 r. wyniósł 43,5% i był niższy niż w 2015 r. (53,3%).

Tabela 12 Rodziny korzystające z pomocy społecznej i wsparcia asystenta w gminie Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	Liczba rodzin/osób				
	2015	2016	2017	2018	2019
Rodziny ogółem	105	95	76	76	69
w tym o liczbie dzieci					
1	31	34	25	26	11
2	44	40	30	28	23
3	14	10	13	14	19
4	9	5	3	3	4
5	5	5	5	5	4
6 i więcej	2	1	0	0	0
w tym rodziny niepełne ogółem	53	48	44	38	30
w tym o liczbie dzieci					
1	25	22	21	18	13
2	11	14	16	14	11
3	16	12	6	5	4
4 i więcej	1	0	1	1	2
Pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego					
Rodziny	21	24	23	21	16
Liczba osób w rodzinach	65	72	67	68	67
w tym rodziny niepełne	15	16	16	14	8
w tym rodziny wielodzietne	1	2	1	2	3
Rodziny, objęte wsparciem asystenta	9	10	7	10	12
w tym osoby dorosłe	16	16	11	19	21
w tym dzieci	14	22	17	22	27

Opracowanie własne na podstawie danych M-GOPS w Drawnie

W 2019 r. w pieczy zastępczej przebywało 11 dzieci, to prawie dwa razy więcej niż w 2015 r., w tym 8 dzieci przebywało w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 2 dzieci — w rodzinie zastępczej zawodowej i 1 było umieszczone w domu pomocy społecznej. Powodami umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej były: bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodziców, przemoc i uzależnienia.

Tabela 13 Przebywający w pieczy zastępczej w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	Liczba osób				
	2015	2016	2017	2018	2019
Przebywający w pieczy zastępczej	6	7	7	11	11

Opracowanie własne na podstawie danych M-GOPS w Drawnie

Zdiagnozowane trudności w opiece i wychowaniu dzieci w gminie wynikają po pierwsze ze stosowania przez rodziców niewłaściwych metod wychowawczych (brak lub niewłaściwy system nagród i kar, brak konsekwencji w postępowaniu rodziców, brak prawidłowej stymulacji) oraz niedostatecznego zainteresowania problemami i potrzebami rozwojowymi dzieci (brak dbałości o zdrowie, rozwój emocjonalny i intelektualny, brak umiejętności i potrzeby wspólnego spędzania czasu z dzieckiem, organizacji czasu wolnego dziecka). Druga grupa problemów dotyczy braku umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i przejawia się nieracjonalnym gospodarowaniem budżetem domowym, w wyniku zaburzonej hierarchii wartości, złą organizacją przestrzeni w domu (nieporządek, brak miejsca do zabawy i nauki).

Bezradność w opiece i wychowaniu dzieci występuje wraz z innymi problemami, do których należą bezrobocie, alkoholizm, niepełnosprawność.

Konsekwencją bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców jest nieprzystosowanie społeczne dzieci i młodzieży, które zdaniem badanych mieszkańców oraz przedstawicieli placówek oświatowych przejawia się spożywaniem alkoholu, paleniem papierosów, niszczeniem publicznego mienia, trudnościami w nauce, agresją słowną i fizyczną.

Na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadaniem gminy jest zapewnienie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, które prowadzone jest w formie pracy z rodziną i pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. W imieniu Gminy Drawno pracę z rodziną organizuje M-GOPS w Drawnie, który w tym celu zatrudnia asystenta rodziny.

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka zapewnia Placówka Wsparcia Dziennego „Koniczynka”, do której w 2019 r. uczęszczało 11 osób, a na terenach wiejskich – świetlice, z których w 2019 r. korzystały 62 osoby.

Gmina posiada i realizuje Program Wspierania Rodziny.

Zasoby i warunki mieszkaniowe

Według danych BDL w końcu 2019 r. w gminie Drawno były 1 873 mieszkania, w tym 1 016 znajdowało się na obszarze wiejskim. Liczba mieszkań w gminie powoli ale systematycznie rośnie. Tym samym warunki mieszkaniowe w gminie poprawiają się. W 2019 r. na 1 000 mieszkańców przypadały 370,7 mieszkania, mniej niż w Polsce (385,9) i województwie zachodniopomorskim (394,3). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, która wyniosła 69,0 m², również była mniejsza niż w Polsce (74,4 m²) i w zachodniopomorskim (70,9 m²). Natomiast przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu wynosiła 3,86, podobnie jak w Polsce (3,82) i w województwie (3,83).

Tabela 14 Zasoby mieszkaniowe w gminie Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba mieszkań	1 852	1 856	1 865	1 870	1 873
Liczba izb	7 103	7 123	7 185	7 214	7 227
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	126 542	127 073	128 364	128 991	129 323

Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Z danych BDL wynika, że 97,5% mieszkań wyposażonych było w wodociąg, 93,4% posiadało ustęp spłukiwany, 87,3% – łazienkę, 69,4 % mieszkań wyposażonych było w centralne ogrzewanie a 22,8%-w gaz sieciowy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. mieszkaniowy zasób Gminy Drawno liczył 95 mieszkań, o łącznej powierzchni 4 100 m², w tym 69 lokali komunalnych, 24 lokale socjalne oraz 2 tymczasowe (33,0 m²), z czego jeden nie był przedmiotem najmu. W stosunku do 2015 r. zwiększyła się liczba lokali socjalnych o 11.

Większość mieszkań, tj. 65 zlokalizowanych była w mieście Drawno, pozostałe w miejscowościach: Barnimie, Dominikowo, Kiełpino, Konotop, Święciechów, Zdanów, Wiśniewo i mieściła się w budynkach, które powstały przed 1945 roku. Stan techniczny większości lokali jest dobry, jednak wymagają one remontów w zakresie niezbędnym dla zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i ochrony mienia.

Tabela 15 Zasoby mieszkaniowe Gminy Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba mieszkań	98	98	-	97	95
w tym liczba lokali socjalnych	13	13	13	13	24
Powierzchnia mieszkań [m ²]	4 420	4 420	-	4 377	4 100
Powierzchnia lokali socjalnych [m ²]	416	416	416	416	842

Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Zarządcą komunalnych zasobów mieszkaniowych Gminy jest Komunalny Zakład Usługowo-Handlowy (KZU-H Sp.z.o.o.) w Drawnie.

W końcu grudnia 2019 r. na najem mieszkania z gminnego zasobu mieszkaniowego oczekiwali 22 osoby, w tym 19 osób na mieszkanie socjalne.

W końcu 2019 r. dla lokali komunalnych obowiązywała stawka czynszu w wysokości 4,00 PLN za 1 m² powierzchni użytkowej, a w lokalach socjalnych i tymczasowych – 50 % tej stawki.

Osobom, które m.in. posiadają niski poziom dochodów, mają prawo do ubiegania się o dodatek mieszkaniowy. W 2019 r. uprawnionych do niego było mniej gospodarstw domowych niż na początku analizowanego okresu.

Tabela 16 Dodatki mieszkaniowe w gminie Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba gospodarstw domowych	157	141	117	107	101
Kwota świadczeń	154 143	132 067	101 632	107 678	105 980

Opracowanie własne na podstawie danych --GOPS w Drawnie

Z dostępnych danych w Banku Danych Lokalnych wynika, że najemcy lokali mieszkalnych z zasobu Gminy posiadający zadłużenie z tytułu opłat za mieszkanie w 2019 r. stanowili 43,6% ogółu najmujących, to mniej niż w roku poprzednim, ale więcej niż w 2015 r.

Tabela 17 Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobie gminnym w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba mieszkań	32	29	77	-	41
Kwota zaległości	50 100	44 600	123 500	-	160 840

Opracowanie własne na podstawie danych BDL

W 2019 r., podobnie jak w 2018 r., nie prowadzono postępowań eksmisyjnych.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Drawno udzielane są tylko świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (poz) oraz stomatologii ogólnej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych, m.in. w ramach umowy zawartej z Narodowym Funduszem Zdrowia. Działa jedna apteka, która posiada podpisaną umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia na realizację recept refundowanych. Świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej realizuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” (NZOZ „Eskulap”) w Drawnie, który

w 2019 r. zatrudniał 3 lekarzy, 2 pielęgniarki środowiskowo-rodzinne, pielęgniarkę szkolną oraz położną, a pod ich opieką znajdowało 3 637 osób. Z porady lekarza można skorzystać w godzinach 8–13 oraz 15–18. Obowiązuje system umawiania wizyt, a czas oczekiwania na poradę lekarską wynosi 1–2 dni. Dwa razy w tygodniu pobierany jest materiał biologiczny do badań laboratoryjnych. W 2019 r., podobnie jak pięć lat wcześniej, NZOZ Eskulap udzielił 22 083 porady, to oznacza, że na jednego pacjenta przypadało 6 porad.

Tabela 18 Liczba porad udzielonych w ramach poz w gminie Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	Liczba				
	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba porad	22 008	23 283	24 517	32 641	22 083

Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Występujące wśród mieszkańców gminy Drawno choroby nie odbiegają od ogólnopolskich tendencji. Wśród osób w wieku 0–17 lat najczęściej występują alergie i wady postawy, a u osób dorosłych dominują choroby układu krążenia oraz cukrzyca. Innymi schorzeniami, które dotyczą dorosłych mieszkańców gminy są choroby narządu ruchu, przewlekła obturacyjna choroba płuc i astma, otyłość oraz nowotwory. Problemem w gminie są również uzależnienia, które omówiono w dalszej części dokumentu.

W 2019 r. w gminie zanotowano 60 zgonów, a współczynnik wyrażający liczbę zgonów na 1 000 mieszkańców wyniósł 11,8 i był wyższy niż w województwie (10,9) i Polsce (10,7). Współczynnik zgonów dla osób w wieku do 65 lat wyniósł 3,5, w województwie 3,4, w Polsce 3,1. Lepiej na tle województwa i kraju wypada gmina Drawno pod względem współczynnika zgonów niemowląt (liczba zgonów niemowląt na 1 000 urodzeń żywych), który 2019 r. wyniósł 2,5, natomiast w województwie 3,9, w Polsce 3,8. W gminie obserwuje się nadumieralność mężczyzn. W latach 2015–2019 mężczyźni stanowili 52,6 % zmarłych.

W 2018 r. odsetek zgonów z powodu chorób układu krążenia wyniósł 38,5% i był niższy niż w województwie (43,1%) i kraju (40,5%). Jednak w populacji do 65 roku życia na 100 tys. ludności w tym wieku przypadało 92,8 zgonów, to zdecydowanie więcej niż w województwie (85,5) i kraju (71,0). Nowotwory odpowiadały za 28,6% zgonów, a choroby układu oddechowego przyczyniły się do 10,7% zgonów. Odsetki te były wyższe niż w województwie i kraju, które wyniosły odpowiednio 26,8% i 26,4% oraz 7,6% i 6,7%. Na 100 tys. kobiet przypadały 8,2 zgony z powodu nowotworu złośliwego sutka, to zdecydowanie lepiej niż w województwie (31,0) i Polsce (34,8). Gorzej na tle województwa i kraju prezentuje się gmina Drawno pod względem liczby zgonów z powodu nowotworu

szyjki macicy. Na 100 tys. kobiet przypadały 12,3 zgony, natomiast w województwie–9,6, a w kraju–8,0.

W 2019 r. w ramach profilaktyki zdrowotnej w gminie realizowano następujące programy:

- 1) z zakresu profilaktyki chorób układu krążenia oraz program chorób od tytoniowych (NZOZ „Eskulap”);
- 2) szczepień ochronnych przeciw grypie dla osób powyżej 65 roku życia (Gmina) oraz osób wieku 6-13 lat (Parafialny Zespół Caritas w Barnimiu);
- 3) „Zdrowe zęby mamy – marchewkę zajadamy”, „Trzymaj formę”, „W stronę zdrowia”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Program dla szkół” (placówki oświatowe);
- 4) z zakresu profilaktyki uzależnień (Gmina).

Niepelnosprawność

W 2019 r. w gminie Drawno było około 500 (9,9%) osób niepełnoprawnych prawnie, czyli posiadało aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, w tym około 30 znajdowało się w wieku 0–16 lat, co stanowiło 3,9% ogółu osób w tym wieku. W ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia przeważały kobiety, które stanowiły 54,0%. W strukturze osób niepełnosprawnych ze względu na stopień niepełnosprawności 34,4% osoby posiadały orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, 46,0% osób legitymowało się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, a 19,6%–lekkim stopniem niepełnosprawności. Niepełnosprawność najczęściej nabywa się z wiekiem, stąd wśród osób niepełnosprawnych najwyższy odsetek stanowiły osoby powyżej 60 roku życia, tj. 46,4%.

W gminie w latach 2015–2019 wzrosła liczba uprawnionych do zasiłku stałego, a większość z nich stanowiły osoby samotnie gospodarujące.

System wsparcia osób niepełnosprawnych w gminie obejmuje usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczy M-GOPS, w miejscu zamieszkania, w dni powszednie w godzinach od 7.30 do 15.30. Zakres oraz okres świadczenia usług opiekuńczych uzależniony jest od stanu zdrowia, sprawności psychofizycznej, wieku oraz indywidualnych potrzeb, a także możliwości osoby

niepełnosprawnej lub przewlekle chorej. Zakres świadczonych usług obejmuje: 1) pomoc w czynnościach życia codziennego, w miarę potrzeby pomoc w ubieraniu się, jedzeniu, myciu i kąpaniu; 2) zakup i dostarczenie artykułów spożywczych i innych niezbędnych w gospodarstwie domowym; 3) przyrządzanie posiłków zgodnie z zasadami diety oraz odpowiednio do danej jednostki chorobowej; 4) dostarczanie gotowych posiłków np. abonamentowych; 5) przygotowanie posiłków lub produktów na część dnia, w której osoba zostaje sama oraz właściwe ich przechowywanie; 6) wykonywanie czynności związanych z utrzymaniem higieny pomieszczeń użytkowych zajmowanych przez osobę; 7) utrzymanie w czystości bielizny pościelowej i lekkiej odzieży przez pranie lub oddanie do punktu usługowego; 8) zakup odzieży i obuwia; 9) palenie w piecu, przynoszenie opału 10) umożliwianie kontaktów lub pośredniczenie w kontaktach z różnymi instytucjami, w tym z ośrodkiem pomocy społecznej, zakładem opieki zdrowotnej; 11) w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem; 12) wykonywanie wszelkich czynności związanych z utrzymaniem czystości osoby w zależności od indywidualnych potrzeb; 13) pielęgnację, w tym pielęgnację w czasie choroby zleconą przez lekarza, m.in. podawanie leków, smarowanie, oklepywanie, zmianę opatrunków oraz pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych; 14) zapobieganie odleżynom i odparzeniom; 15) utrzymanie stałego kontaktu z lekarzem i zamawianie wizyt lekarskich w przypadkach tego wymagających; 16) inne usługi wynikające z rozeznaczonych potrzeb.

W 2019 r. stawka podstawowa za usługi opiekuńcze wyniosła 16 PLN/h. Wysokość odpłatności jest zależna od dochodu określonego w ustawie o pomocy społecznej. Za jedną godzinę usług specjalistycznych obowiązywała stawka 25,20 PLN.

W 2019 r. z usług opiekuńczych korzystało 19 osób, prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe, które ze względu na wiek i związane z nim choroby wymagały pomocy innych osób. Średnia wieku tych osób wyniosła 81 lat. Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania objęto 12 osób, a średnia ich wieku wyniosła 50 lat.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są również w placówce wsparcia, tj. w Środowiskowym Domu Samopomocy. W 2019 r. do Środowiskowego Domu Samopomocy uczęszczało 18 mieszkańców gminy, większość z nich to osoby niepełnosprawne intelektualnie, a średnia ich wieku wyniosła 36 lat.

W związku z tym, że gmina nie zapewnia całodobowej opieki w formie usług opiekuńczych, osoby jej wymagające, ze względu na wiek i towarzyszące jemu choroby lub

niepełnosprawność, są umieszczane w domach pomocy społecznej. W 2019 r. w domach pomocy społecznej przebywało 20 mieszkańców, w tym 11 znajdowało się w wieku 60 lat i więcej, 6 osób w wieku 50–59 lat, 2 w osoby w wieku 30–39 lat i jedna w wieku 40–49 lat. W 2019 r. utrzymanie jednego mieszkańca w domu pomocy społecznej kosztowało Gminę 24 876 PLN.

Rynek pracy

Rynek pracy to rodzaj rynku, na którym spotykają się pracodawcy i pracownicy, a przedmiotem obrotu jest praca. Rynek pracy kształtuje podaż pracy oraz popyt na pracę. Popyt na pracę to zgłaszane przez pracodawców zapotrzebowanie na pracowników, których są gotowi zatrudnić, oferując określone wynagrodzenie. Podaż pracy to zasób siły roboczej, czyli ogół osób już pracujących lub poszukujących zatrudnienia za określoną płacę.

Podmioty gospodarcze

W gminie Drawno, w końcu grudnia 2019 r., w rejestrze REGON znajdowało się 411 podmiotów gospodarki narodowej. Na 1 000 mieszkańców przypadało 81 podmiotów, czyli mniej niż w Polsce (117), w województwie zachodniopomorskim (135) i powiecie choszczeńskim (89). Również liczba zarejestrowanych podmiotów na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, która wyniosła 129,0 była mniejsza niż ich liczba w Polsce (195,9), w województwie zachodniopomorskim (223,8) i powiecie choszczeńskim (145).

W 2019 r. było o 40 więcej podmiotów gospodarki narodowej niż 2015 r.

Zdecydowana większość podmiotów, tj. 388 (94,4%) należała do sektora prywatnego, wśród których dominowały osoby fizyczne. Ich liczba wyniosła 289, co stanowiło 74,5% ogółu zarejestrowanych podmiotów sektora prywatnego. Większość przedsiębiorstw, tj. 249 (60,6%) posiadała siedzibę w mieście Drawno.

Uwzględniając rodzaj prowadzonej działalności, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, najwięcej podmiotów odnotowano w sekcji F budownictwo, tj. 17,0%. Wśród nich dominowały przedsiębiorstwa o profilu remontowo-budowlanym i instalatorskim. Znaczny udział w ogólnej liczbie podmiotów posiadały jednostki wpisane w sekcji G handel, tj. 12,7%, w której większość posiadały przedsiębiorstwa handlu detalicznego oraz w sekcji S pozostała działalność usługowa, tj. 10,2%, z przewagą działu obejmującego działalność organizacji członkowskich. Udział podmiotów sekcji A wyniósł 9,0% i przeważały w niej

jednostki działu leśnictwo i pozyskiwanie drewna. Podmioty sekcji przetwórstwo przemysłowe stanowiły 7,8% ogółu zarejestrowanych, a wśród nich wiodły przedsiębiorstwa przemysłu drzewnego, specjalizujące się w produkcji tarcicy i palet. Oprócz przemysłu drzewnego kluczową branżą w gminie są usługi turystyczne, obejmujące organizację spływów kajakowych oraz usługi noclegowe. Ich udział w ogóle zarejestrowanych przedsiębiorstw wyniósł około 5,1%.

W strukturze przedsiębiorstw według klas wielkości, określonych liczbą pracujących, dominowały jednostki o liczbie pracujących od 0 do 9 osób, które stanowiły 96,4% wszystkich podmiotów gospodarczych.

Miejsca pracy na terenie gminy Drawno tworzą głównie podmioty publiczne, do których należy Skład 1. Regionalnej Bazy Logistycznej Drawno, Urząd Miejski, gminne jednostki organizacyjne, Drawieński Park Narodowy, Nadleśnictwo Drawno, Dom Pomocy Społecznej w Brzezinach. Do największych pracodawców wśród prywatnych podmiotów należą zakłady przetwórstwa drewna oraz wykonujące usługi leśne. Pozostałe przedsiębiorstwa zatrudniają nie więcej niż 5 pracowników. Należą do nich przedsiębiorstwa handlu detalicznego, zakłady usługowe, w tym branży turystycznej.

Tabela 19 Struktura podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Drawno (wg 31.12.2019 r.)

Podmioty gospodarcze	Liczba
Ogółem	411
w mieście	249
Prywatne	388
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	289
Według Sekcji PKD 2007	
Sekcja A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	37
Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe	32
Sekcja D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1
Sekcja E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2
Sekcja F Budownictwo	70
Sekcja G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	52
Sekcja H Transport i gospodarka magazynowa	20
Sekcja I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	15
Sekcja J Informacja i komunikacja	4
Sekcja K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5
Sekcja L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	38
Sekcja M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	19
Sekcja N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	25
Sekcja O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6
Sekcja P Edukacja	11

Sekcja Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	14
Sekcja R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	17
Sekcja S Pozostała działalność usługowa	42
Według klas wielkości	
0-9 pracowników	396
10-49 pracowników	12
50-249 pracowników	3

Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Bezrobocie

Bezrobocie to zjawisko, polegające na braku pracy zarobkowej dla ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia. Bezpośrednią przyczyną bezrobocia jest niewystarczająca liczba miejsc pracy, czego przyczyną może być, m.in. postęp technologiczny, wysokie koszty pracy, kształtowanie przez państwo płacy minimalnej, sztywne i opresyjne dla pracodawców prawo pracy, sezonowość niektórych działów gospodarki (np. budownictwo, rolnictwo, turystyka), recesja w gospodarce, brak lub niskie kwalifikacje zawodowe. Brak pracy powoduje spadek dochodów bezrobotnego i jego rodziny, pogorszenie się standardu życia a nawet ubóstwo. Bezrobocie prowadzi do degradacji psychicznej i moralnej osób pozostających bez pracy (poczucie beznadziejności, pesymizm, uczucie społecznej bezużyteczności) oraz do nasilenia się zjawisk patologicznych, takich jak alkoholizm, narkomania i przestępczość.

Na potrzeby niniejszego dokumentu rozmiary bezrobocia w gminie określono na podstawie rejestru prowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy (PUP) w Choszcznie. W końcu 2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Choszcznie zarejestrowanych było 293 mieszkańców gminy Drawno. Pomimo iż bezrobotnych systematycznie ubywało, to i tak poziom bezrobocia w gminie, wyrażony wskaźnikiem bezrobocia (udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym) wynoszącym w 2019 r. 9,1%, był na tyle wysoki, że gmina Drawno znalazła się w dziesiątce gmin województwa zachodniopomorskiego o najwyższym wskaźniku bezrobocia. Wśród bezrobotnych dominują kobiety, osoby zamieszkujące na obszarze wiejskim oraz osoby długotrwale bezrobotne, czyli zarejestrowane przez okres ponad 12 miesięcy w okresie dwóch ostatnich lat. W 2019 r. stanowili odpowiednio 57,0%, 65,1% i 56,3% ogółu bezrobotnych w gminie. Zdecydowana większość bezrobotnych nie posiadała prawa do zasiłku. W 2019 r. w ogóle bezrobotnych osoby niepełnosprawne oraz absolwenci stanowili po 3,8% i ich liczba na przestrzeni analizowanego okresu była podobna. W strukturze bezrobotnych, ze względu na wiek, najliczniejszą grupę stanowią osoby młode w wieku 25-34 lata. W 2019 r. stanowili 23,9% wszystkich bezrobotnych. Wśród

bezrobotnych, ze względu na poziom wykształcenia, najwyższy odsetek występuje wśród osób z niskim wykształceniem, tj. posiadających wykształcenie gimnazjalne i niższe oraz zasadnicze zawodowe. W 2019 r. stanowili oni 68,3% ogółu bezrobotnych w gminie. Wśród bezrobotnych, ze względu na staż pracy, największy udział posiadają osoby bez stażu lub z krótkim stażem pracy, nie dłuższym niż 5 lat. W 2019 r. ich odsetek wyniósł 68,9%.

Tabela 20 Struktura bezrobotnych w gminie Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba bezrobotnych	383	368	336	317	293
Wskaźnik bezrobocia (%)	11,2	10,9	10,0	9,7	9,1
Liczba kobiet	215	218	196	177	167
Z prawem do zasiłku	60	71	45	48	41
Zamieszkali na obszarze wiejskim	243	247	218	208	189
Długotrwale bezrobotni	brak danych	206	203	182	165
Niepełnosprawni	11	11	11	10	11
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	14	12	11	8	11
Struktura według wieku (liczba)					
18–24 lata	53	37	37	36	35
25–34 lata	104	105	91	93	70
35–44 lata	82	75	71	58	59
45–54 lata	84	78	67	67	66
55–59 lat	48	55	54	40	33
60–64 lata	12	18	16	23	30
Struktura według wykształcenia (liczba)					
Wyższe	29	20	17	20	19
Policealne i średnie zawodowe	62	55	59	54	52
Średnie ogólnokształcące	32	38	36	43	31
Zasadnicze zawodowe	129	130	109	104	90
Gimnazjalne i poniżej	131	125	115	96	101
Struktura według stażu pracy (liczba)					
do 1 roku	75	85	88	87	73
1 do 5 lat	68	76	70	67	69
5 do 10 lat	59	49	41	36	33
10 do 20 lat	48	51	47	42	38
20 do 30 lat	22	30	24	20	19
30 lat i więcej	8	3	2	2	1
bez stażu	103	74	64	63	60

Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie

Najpopularniejszymi formami aktywizacji bezrobotnych z gminy Drawno są staże i prace społecznie użyteczne. W 2019 r. w ogólnej liczbie osób aktywizowanych osoby odbywające staże stanowiły 17,7% a osoby uczestniczące w pracach społecznie użytecznych-12,3%. Do najmniej popularnych form aktywizacji osób bezrobotnych należą m.in. szkolenia i dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej (po 2,7% w 2019 r.)

Tabela 21 Aktywizacja osób bezrobotnych w gminie Drawno w latach 2015–2019

Forma aktywizacji	Liczba osób aktywizowanych				
	2015	2016	2017	2018	2019
Staże	115	47	46	40	52
Szkolenia	11	5	8	6	8
Prace interwencyjne	30	13	15	13	4
Roboty publiczne	6	16	12	11	8
Prace społecznie użyteczne	39	39	35	39	36
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	1	3	3	2	1
Przyznanie bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej	11	6	10	6	8
Refundacja dla pracodawcy przez 12 miesięcy (bezrobotni do 30 roku życia)	0	10	10	2	0
Bon na zasiedlenie	0	0	0	1	0
Razem	213	139	139	120	117

Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Choszcznie

Edukacja i wychowanie

W gminie funkcjonują prowadzone przez Gminę Drawno następujące placówki oświatowe: Przedszkole Miejskie, Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego, które są zlokalizowane w mieście Drawno. Dzieci i młodzież do placówek dowożona jest przez prywatną firmę, wyłonioną w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Ponadto w Niemieńsku znajduje się, prowadzony przez powiat, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej, który jest placówką dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym oraz ze sprzężeniami. W skład SOSW w Niemieńsku wchodzi: Szkoła Podstawowa Specjalna, Specjalna Szkoła Przysposabiająca do Pracy.

Przedszkole zlokalizowane jest przy ul. Choszczeńskiej 47, w parterowym budynku, powstałym w latach 80 XX wieku, w którym znajduje się, m.in. 5 sal zabaw, szatnie oraz kuchnia. Teren wokół budynku jest ogrodzony, a na jego trawiastej części znajduje się plac zabaw. Przedszkole czynne jest w godzinach 06:30–6:00. W okresie letnich wakacji jest nieczynne.

W końcu grudnia 2019 r. Przedszkole dysponowało 125 miejscami, to o 24 więcej niż w analogicznym okresie 2015 r., w następujących grupach wiekowych: 3-latki, 4-latki, 5-latki, 5–6-latki oraz 6-latki. W końcu grudnia 2018 r. do Przedszkola uczęszczało 103 dzieci. Na jedno miejsce w placówce przypadało 0,93 dziecka w wieku 3–5 lat. Dla porównania wskaźnik ten w powiecie choszczeńskim wyniósł 1,17, w województwie–0,97, a w Polsce–

0,89. Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wyniósł 64,3% (powiat 72,3%; województwo 72,3%; Polska 87,3%).

W końcu 2018 r. kadrę pedagogiczną tworzyło 11 nauczycieli, w tym 7 wychowawców. Stopień nauczyciela dyplomowanego posiadało 7 nauczycieli. Przedszkole zatrudniało logopedę, psychologa oraz tyflop pedagoga.

W roku szkolnym 2018/2019 w Przedszkolu prowadzono zajęcia dodatkowe z języka angielskiego oraz rytmiki.

Przedszkole organizuje imprezy okolicznościowe, np. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Chłopaka, Dzień Kobiet, Dzień Matki i Ojca, uczestniczy w konkursach, np. plastycznych, muzycznych i akcjach ogólnopolskich, np. finał WOŚP, Kartka dla bohatera.

Szkoła Podstawowa mieści się przy ul. Szkolnej 25, w budynku powstałym w latach 60 XX wieku. Infrastrukturę szkoły tworzy 14 pomieszczeń dydaktycznych, biblioteka, pracownia komputerowa, pełnowymiarowa sala gimnastyczna, sala gimnastyki korekcyjnej, wielofunkcyjne boisko, obiekt sportowy „Orlik”, przystań żeglarska, sala zabaw, gabinet terapii pedagogicznej, gabinet logopedyczny, gabinet medycyny szkolnej, pomieszczenie do zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, świetlica, kuchnia wraz ze stołówką oraz sklepik. Szkoła posiada monitoring wizyjny. Gabinety są wyposażone w tablice interaktywne i posiadają dostęp do sieci. W szkole funkcjonuje dziennik elektroniczny.

W końcu grudnia 2018 do szkoły uczęszczało 317 uczniów do 18 oddziałów. Średnio na oddział przypadało 17,6 uczniów.

W końcu 2018 kadra pedagogiczna liczyła 33 nauczycieli, w tym 21 w stopniu nauczyciela dyplomowanego. Szkoła zatrudniała pedagoga, psychologa, doradcę zawodowego i logopedę.

Uczniowie, w ramach obowiązkowego języka obcego nowożytnego, uczą się języka niemieckiego lub/i angielskiego. W klasach 4–6 są obejmowani nauką języka obcego dodatkowego.

W roku szkolnym 2018/2019 prowadzono następujące zajęcia dodatkowe: koła przedmiotowe (polonistyczne, matematyczne, przyrodnicze, informatyczne), koła zainteresowań (plastyczne, czytelnicze, ortograficzne, teatralne) oraz zajęcia sportowe.

Szkoła Podstawowa organizuje i uczestniczy w konkursach (np. czytelnicze, wiedzy o teatrze, recytatorskie, przedmiotowe, plastyczne), zawodach i turniejach sportowych (np. biegi, skok

wzwyż, piłka ręczna). Bierze udział w międzynarodowych i ogólnopolskich akcjach i kampaniach (np. finał WOŚP, Dzień Głośnego Czytania „Sprzątanie Świata”). Organizuje wycieczki krajoznawcze, wyjazdy do kina i teatru.

Szkoła jest uczestnikiem „Programu dla szkół”, w ramach którego dzieci otrzymują warzywa i owoce oraz mleko i produkty mleczne.

W roku szkolnym 2018/2019 pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym, wyniosła 111 312 PLN, na którą składały stypendia szkolne dla 79 uczniów na kwotę 109 222 PLN oraz zasiłki szkolne dla 4 uczniów na kwotę 2 090 PLN. Wysokość stypendium wynosi od 99,20 do 248 PLN miesięcznie dla jednego ucznia a zasiłku szkolnego – nie więcej niż 620 PLN w związku ze zdarzeniem losowym (śmierć rodziców/prawnych opiekunów, utrata lub zniszczenie mieszkania rodziny ucznia, ciężki wypadek, nagła lub ciężka choroba, inne szczególne okoliczności powodujące przejściowo trudną sytuację ucznia).

W roku szkolnym 2018/2019, w gminie Drawno, w ramach pomocy materialnej dla uczniów o charakterze motywacyjnym 18 uczniów otrzymało stypendia za osiągnięcia w nauce i sporcie, na co wydatkowano kwotę 2 850 PLN.

W roku szkolnym 2018/2019 pomocą psychologiczno-pedagogiczną objęto 87 (20,7%) uczęszczających do Przedszkola i Szkoły Podstawowej, dla których zorganizowano zajęcia logopedyczne (46), korekcyjno-kompensacyjne (25), wyrównawcze (30), rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne (7), zajęcia socjoterapeutyczne (11), rozwijające umiejętność uczenia się (8). Indywidualizowane ścieżki kształcenia posiadało pięciu uczniów.

Kultura

W imieniu Gminy Drawno zadania z zakresu kultury realizuje Drawieński Ośrodek Kultury (DOK) oraz Biblioteka Publiczna, które mieszczą się w budynku poddanym gruntownej modernizacji, przy ul. Szpitalnej 2 w Drawnie. W parterze budynku znajduje się biblioteka, natomiast pomieszczenia na piętrze i w podpiwniczeniu zajmuje DOK. Obiekt nie jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych, poruszających się na wózkach inwalidzkich. Na przylegającym do budynku placu znajduje się muszla koncertowa i plac zabaw dla dzieci. Infrastrukturę Drawieńskiego Ośrodka Kultury stanowi sala biesiadna na około 85 osób, sala

widowiskowa Wedel o pojemności 246 osób, 4 pracownice, tj. plastyczna, artystyczna ogólna, ceramiczna i rysunku.

Przedmiotem działalności DOK jest rozpoznawanie, zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb oraz aspiracji kulturalnych mieszkańców gminy Drawno poprzez tworzenie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury oraz sztuki profesjonalnej i amatorskiej. DOK prowadzi wielokierunkową działalność w zakresie wspierania twórczości artystycznej, edukacji pozaszkolnej, upowszechniania i udostępniania wartości kultury, ochrony dziedzictwa kulturowego w regionie oraz organizowania i promowania działalności kulturalnej. DOK realizuje swoje działania m.in. poprzez: prowadzenie sekcji, zajęć i pracowni artystycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, otaczanie opieką i tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, kultywowanie tradycji folklorystycznych oraz rozwijanie rękodzieła ludowego i artystycznego, świadczenie usług kulturalnych, organizację imprez kulturalno-edukacyjnych oraz rekreacyjno-rozrywkowych.

W 2019 r. DOK prowadził dla dzieci i młodzieży sekcję taneczną, wokalną, plastyczną, rysunku i ceramiczną, w których łącznie uczestniczyło 96 osób. Dla osób dorosłych funkcjonowała sekcja taneczna (Margarita) oraz wokalna (Anibabki), liczące ogółem 31 uczestników. Ponadto w DOK odbywały się zajęcia nauki gry na instrumentach muzycznych oraz działał Zespół Śpiewaczy „Drawianki”. W DOK mieści się siedziba Drawieńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

W 2019 r. DOK był organizatorem, współorganizatorem lub uczestnikiem 356 przedsięwzięć, w tym wystaw, festiwali i przeglądów artystycznych, koncertów, spotkań i wykładów, imprez turystycznych i sportowo–rekreacyjnych, konkursów, pokazów teatralnych, warsztatów.

Do przedsięwzięć organizowanych cyklicznie przez DOK należą: powitanie Nowego Roku, finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Dzień Osadnika i Kombatanta, Koncert Kolęd i Pastorałek, Spotkania Artystów, Działaczy i Twórców Kultury, Lato nad Drawą, „Święto Dyni na Dominikanie”, Gminne Dożynki, obchody Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet, Dnia Matki, obchody 11 listopada i 3 maja.

W 2019 r. w DOK odbyły się 54 seanse filmowe, w tym 22 w ramach Interdyscyplinarnego Programu Edukacyjnego „Kino Przedszkole” oraz 32 w ramach kina objazdowego Zachodnio-Północny Wehikuł Filmowy.

W 2019 r. w ramach DOK działało 6 świetlic wiejskich, które organizują czas wolny mieszkańcom Barnimia, Brzezin, Chomętowa, Dominikowa, Kiełpina i Świąciechowa. W 2020 r. oddano do użytku świetlicę w Niemieńsku. Świetlice posiadają bardzo dobre warunki lokalowe, na które składają się co najmniej jedna sala i kuchnia. Świetlice w Brzezinach i Chomętowie posiadają pracownie komputerowe, świetlica w Chomętowie – również siłownię. Świetlice w Dominikowie, Chomętowie, Barnimiu i Brzezinach zostały gruntownie wyremontowane, a świetlica w Niemieńsku jest obiektem nowo powstałym.

Celem działalności Biblioteki jest zaspokajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców gminy Drawno oraz uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Biblioteka, m.in.: udostępnia zbiory na miejscu i na zewnątrz; prowadzi wypożyczenia międzybiblioteczne; organizuje i prowadzi różne formy pracy z czytelnikiem, służące popularyzacji książki, sztuki i nauki oraz upowszechnianiu dorobku kulturalnego gminy Drawno; organizuje koła zainteresowań, kluby ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży; organizuje spotkania autorskie, wieczory literackie, wystawy, promocje nowych publikacji.

Biblioteka obejmuje 2 pomieszczenia, w których znajduje się wypożyczalnia dla dorosłych, czytelnia oraz oddział dla dzieci i młodzieży. Czynna jest przez 6 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku w godzinach od 11:00 do 18:00 a w soboty od 10:00 do 14:00.

Wypożyczalnia dysponuje literaturą piękną, popularno-naukową oraz popularną, lekturami szkolnymi. Młodszym czytelnikom oferuje różnego rodzaju bajki, baśnie, powieści przygodowe, obyczajowe, podróżnicze, historyczne, fantastyczno-naukowe, fantasy, poezję, oraz książki popularno-naukowe.

Czytelnia posiada 8 miejsc dla czytelników, 3 stanowiska komputerowe oraz księgozbiór podręczny, który obejmuje encyklopedie, słowniki, leksykony, informatory, monografie, albumy z reprodukcjami dzieł sztuki oraz literaturę naukową. Oferuje również audiobooki, bezpłatny dostęp do internetu oraz czasopisma. Są to dzienniki (Gazeta Wyborcza, Kurier Szczeciński), dwutygodniki (Bravo, Party, Świerszczyk, Victor Junior), miesięczniki (Cosmopolitan, Kobieta i Życie, Poradnik Bibliotekarza), kwartalniki (Bibliotekarz Zachodniopomorski, Guliwer, Ziemia Drawieńska).

Tabela 22 Działalność Biblioteki w Drawnie w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Księgozbiór	20 765	13 238	13 885	10 396	9 229
Czytelnicy w ciągu roku	823	689	619	546	583
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	21 111	17 153	12 128	10 378	7 683

Opracowanie własne na podstawie BDL

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. księgozbiór Biblioteki obejmował ponad dwa razy mniej woluminów niż w 2015 r., tj. 9 229 woluminów. W 2019 r. liczba czytelników jak również zewnętrznych wypożyczeń była mniejsza niż w 2015 r. i wyniosła odpowiednio 583 czytelników i 7 683 woluminy. To oznacza, że na 1 czytelnika przypadały 13,2 woluminy. Dla porównania w 2015 r. było to 25,7. W 2019 r. z internetu skorzystało 1 269 osób. Zatrudnionych było 2 pracowników.

Biblioteka organizuje Międzynarodowy Dzień Książki i Praw Autorskich, Tydzień Bibliotek, Święto Pluszowego Misia, spotkania autorskie, konkursy czytelnicze i plastyczne.

W Drawnie w budynku dawnego spichlerza działa Galeria Pamiątek Ziemi Drawieńskiej, która gromadzi i konserwuje zbiory muzealne, wśród których znajdują się narzędzia rolnicze i sprzęt codziennego użytku, dawne pocztówki fotografie, XIX-wieczne listy kupieckie, militaria i ceramika z okresu średniowiecza. Galeria organizuje wystawy i zajęcia edukacyjne.

Sport i rekreacja

W 2019 r. infrastrukturę sportowo–rekreacyjną w gminie Drawno tworzyły:

- 1) Stadion o nawierzchni trawiastej w Drawnie.
- 2) Stadion o nawierzchni trawiastej w Barnimiu.
- 3) Sala gimnastyczna w Szkole Podstawowej w Drawnie.
- 4) Kompleks boisk „Orlik 2012” – w skład obiektu wchodzi boisko do piłki nożnej, o wymiarach 56x26m pokryte nawierzchnią z trawy syntetycznej oraz boisko wielofunkcyjne o wymiarach całkowitych 32x19m o nawierzchni poliuretanowej, na którym oznaczono odpowiednimi liniami pola do gier w koszykówkę, siatkówkę i piłkę ręczną.

- 5) Kąpielisko w Drawnie – obiekt strzeżony w okresie lipiec–sierpień, w godzinach 10–18, zlokalizowany nad jeziorem Adamowo, posiada 50-metrową linię brzegową, piaszczystą plażę i pomost.
- 6) Kąpielisko nad jeziorem w Dominikowie – obiekt z piaszczysto-trawiastą plażą, na której znajduje się pole biwakowe, liczące 200 miejsc. Plaża jest wyposażona w elementy siłowni plenerowej i stół do tenisa stołowego oraz ławki i wiaty. Posiada utwardzone ścieżki i parking oraz monitoring wizyjny.
- 7) Otwarte Strefy Aktywności (OSA) – obiekty zlokalizowane w Drawnie przy ul. Leśników i ul. Kolejowej przy promenadzie nad jeziorem Adamowo. Obejmują urządzenia siłowni zewnętrznej, sprawnościowy plac zabaw dla dzieci, strefę relaksu i gier.
- 8) Siłownie plenerowe – obiekty zlokalizowane w Barnimiu, Podlesiu, Kiełpinie, Konotopiu, Zatomiu, Drawnie przy ul. Kolejowa–Kaliska oraz przy promenadzie nad jeziorem Adamowo.
- 9) Promenada nad jeziorem Adamowo i Grażyna.
- 10) Place zabaw: Barnimie, Brzeziny, Kiełpino, Konotop, Żółwino, Święciechów, Dominikowo, Zatom, Podegrodzie, Chomętowo, Podlesie, Niemieńsko.

Przez teren gminy Drawno przebiegają szlaki turystyczne. W 2019 r. były to:

1) szlaki kajakowe

- rzeką Drawą: Prostynia – Drawno – Drawnik – Barnimie – Bogdanka
- rzeką Korytnicą: Nowa Korytnica – Sówka – Jażwiny – Bogdanka

2) szlaki rowerowe

- R1. Droga Radęcińska (Drawno – Zatom – Radęcin – Lipinka)
- R2. Droga Głuska (Bogdanka – Głusko – Stare Osieczno)
- R3. Droga Solna (Żółwino – Drawno – Zatom – Moczele – Stare Osieczno)
- R7. Droga Marchijska (Brzeziny – Drawno – Kalisz Pomorski)

3) szlaki piesze

- P2. Głusko–Moczele – Zatom
- P3. Zatom–Barnimie – Drawno
- P6. Zatom–Jażwiny – Nowa Korytnica
- P8. Nowa Korytnica – Dominikowo – Drawno
- P9. Drawno – Roścín – Prostynia
- P10. Dookoła jezior drawieńskich

4) szlaki konne

- Zatom
- Drawnik – Zatom
- Drawno – Roścín

W 2019 r. na terenie gminy Drawno działały 4 kluby sportowe, w tym 2 uczniowskie.

- Szkolny Klub Żeglarski (SKŻ) „Drawa” – organizacja zajęć pozalekcyjnych poprzez prowadzenie zajęć treningowych z zakresu sportów wodnych;
- Uczniowski Klub Sportowy (UKS) „Drawianka” – organizacja pozalekcyjnego życia sportowego dzieci i młodzieży, prowadzenie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży z zakresu piłki ręcznej i lekkoatletyki;
- Miejski Klub Sportowy (MKS) „Drawa” – organizacja i rozwój oraz popularyzacja sportu, w szczególności piłki nożnej i innych dyscyplin sportowych na terenie gminy Drawno; popularyzacja sportu wśród osób niepełnosprawnych; promocja zdrowego stylu życia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy Drawno;
- Ludowy Klub Sportowy (LKS) „Świt” Barnimie – organizacja i rozwój oraz popularyzacja sportu i piłki nożnej i innych dyscyplin sportowych na terenie gminy Drawno; podejmowanie działań mających na celu aktywizację sportową osób niepełnosprawnych.

W gminie działało koło Polskiego Związku Wędkarskiego oraz 4 koła łowieckie: „Cyranka”, „Wiarus Drawno”, „Drawa” oraz Koło Przyjaciół Myślistwa „Przyjaciele”.

W gminie są organizowane przedsięwzięcia o charakterze sportowo-rekreacyjnym, tj.: rajdy piesze i rowerowe, zawody wędkarskie, regaty żeglarskie, turnieje piłki ręcznej, biegi uliczne, turnieje brydża sportowego, konkurs skoku wzwyż, Złot Miłośników Puszczy Drawskiej, Złot Miłośników Kajakarstwa, Mistrzostwa Drawna w Grzybobraniu, Turniej Strzelecki Bractwa Kurkowego.

Poziom życia

Według definicji sformułowanej przez Organizację Narodów Zjednoczonych w 1954 r. poziom życia obejmuje całokształt rzeczywistych warunków życia ludzi oraz stopień ich materialnego i kulturalnego zaspokojenia potrzeb poprzez strumień dóbr i usług odpłatnych, a także pochodzących z funduszy społecznych. Poziom życia kształtują różne czynniki (np. sytuacja mieszkaniowa, poziom dochodów/płac, stan oświaty, kultury), które mogą być wyrażane za pomocą obiektywnych mierników (ilościowych i wartościowych), jak również mierników subiektywnych, wyrażających m.in. ocenę danego stanu.

Analiza poziomu życia w gminie Drawno obejmuje następujące obszary:

- 1) sytuacja dochodowa,
- 2) warunki mieszkaniowe,
- 3) infrastruktura komunalna,
- 4) rynek pracy,
- 5) ochrona zdrowia,
- 6) oświata,
- 7) kultura,
- 8) środowisko,

które przedstawiono za pomocą wskaźników, dostępnych w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego za 2019 lub 2018 r., porównując je ze wskaźnikami dla gmin miejsko-wiejskich w powiecie choszczeńskim, tj. Choszczno, Pełczyce i Recz.

Tabela 23 Poziom życia w gminie Drawno

Czynnik	Wskaźnik	Wartość wskaźnika w gminach			
		Drawno	Choszczno	Pełczyce	Recz
Sytuacja dochodowa	Dochody budżetu gminy na 1 mieszkańca [PLN]	4,8	4,2	4,8	4,3
Warunki mieszkaniowe	Liczba mieszkań przypadająca na 1 000 mieszkańców	370,7	363,8	322,8	337,7
	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	69,0	68,0	68,8	67,4
Infrastruktura komunalna	Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej w ogóle ludności [%]	90,1	92,2	95,2	90,1
	Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogóle ludności [%]	63,5	82,2	92,7	75,5
	Udział ludności korzystającej z sieci gazowej w ogóle ludności [%]	23,7	68,9	33,5	45,6
Rynek pracy	Liczba pracujących na 1 000 mieszkańców ¹	118	152	118	57
	Wskaźnik bezrobocia [%]	9,1	5,3	8,2	9,7
	Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców	81	102	79	91
Ochrona zdrowia	Liczba przychodni na 10 tys. ludności	4	5	1	6

¹ bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności

	Liczba ludności przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną	5 053	2 704	3 882	2 727
Oświata i wychowanie	Liczba dzieci w wieku 3–5 lat przypadających na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	0,93	0,82	1,99	1,18
	Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych	12	16	16	20
Kultura	Księgozbiór bibliotek przypadający na 1 000 ludności [woluminów]	1 826,4	4 466,6	5 263,9	4 148,5
Ochrona środowiska	Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem [%]	0,1	0,2	0,1	0,1

Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Z analizy danych zestawionych w powyższej tabeli wynika, że w gminie Drawno:

- dochody gminnego budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca oraz warunki mieszkaniowe są powyżej średniej dla gmin miejsko-wiejskich w powiecie choszczeńskim;
- udział ludności, korzystającej z urządzeń sieciowych jest poniżej średniej dla gmin miejsko-wiejskich w powiecie choszczeńskim, szczególne – z sieci gazowej i kanalizacyjnej;
- liczba pracujących przypadająca na 1 000 mieszkańców oraz wskaźnik bezrobocia są powyżej średniej dla gmin miejsko-wiejskich w powiecie choszczeńskim, a liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców jest poniżej średniej;
- liczba mieszkańców przypadająca na jedną aptekę ogólnodostępną jest największa w powiecie choszczeńskim wśród gmin miejsko-wiejskich, natomiast liczba przychodni na 10 tys. ludności jest równa średniej dla tych gmin;

- liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkole oraz liczba dzieci w wieku 3–5 lat przypadająca na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego są poniżej średniej dla gmin miejsko-wiejskich w powiecie choszczeńskim;
- liczba woluminów, przypadająca na 1 000 mieszkańców jest ponad dwukrotnie mniejsza niż średnia dla gmin miejsko-wiejskich w powiecie choszczeńskim;
- wskaźnik zieleni miejskiej jest jednym z najniższych w grupie gmin miejsko-wiejskich powiatu choszczeńskiego.

Ważnym wskaźnikiem poziomu życia jest również poziom płac. W związku z tym, że GUS podaje przeciętne wynagrodzenie tylko do poziomu powiatów, jego wartość dla gminy Drawno ma charakter szacunkowy. W 2018 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Drawno wynosiło 3 951,70 PLN, co odpowiadało 81,7% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Warunki życia w gminie Drawno poddano ocenie 63 mieszkańców gminy. Bardzo zadowolonych z warunków życia było 2 (3,2%) mieszkańców, raczej zadowolonych–25 (39,7%), raczej niezadowolonych–14 (22,2%), ani zadowolonych ani niezadowolonych–13 (20,6%), bardzo niezadowolonych–6 (9,5%), 3 (4,8%) mieszkańców nie miało zdania.

Mieszkańcy oceniali, w pięciostopniowej skali: bardzo dobrze, dobrze, średnio, źle, bardzo źle, 12 obszarów życia społecznego. Oceny dobre przeważały dla następujących obszarów: dostępność oraz warunki i jakość pracy przedszkola; dostęp do internetu; stan środowiska naturalnego. Oceny średnie dominowały w obszarach: warunki oraz jakość kształcenia dzieci i młodzieży; jakość usług w ramach podstawowej opieki zdrowotnej; jakość pomocy społecznej; dostęp do obiektów i terenów sportu i rekreacji; oferta kulturalna; organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży; rynek pracy (możliwość znalezienia pracy, warunki do prowadzenia działalności gospodarczej); dostępność do handlu i usług. Natomiast stan dróg oceniano przeważnie źle.

Oprócz warunków życia w gminie Drawno mieszkańcy oceniali również wybrane aspekty własnego życia za pomocą czterostopniowej skali: niezadowolony, średnio zadowolony, zadowolony, nie wiem/trudno powiedzieć. Dla większości powód do zadowolenia stanowią: własne życie (61,9%); warunki mieszkaniowe, tj. wielkość, położenie, stan techniczny, wyposażenie (73,0%); stan zdrowia (52,4%); sytuacja rodzinna (58,7%); relacje z innymi ludźmi (69,8%). Z aktualnej pracy zadowolone deklarowało 34,9% badanych, a z czasu poświęcanego na ulubione czynności–38,1% ankietowanych.

Porządek i bezpieczeństwo publiczne

W latach 2015–2019 na terenie gminy Drawno stwierdzono ogółem 254 przestępstwa, a większość z nich stanowiły przestępstwa kryminalne, których w 2019 r. było ponad dwa razy więcej niż w 2015 r. Prawie co trzecie stwierdzone przestępstwo należało do kategorii przestępstw pospolitych, a wśród nich dominowały przestępstwa polegające na kradzieży cudzej rzeczy.

Wykrywalność przestępstw w gminie Drawno w 2019 r. wyniosła 79,37% i była niższa niż wykrywalność przestępstw w powiecie choszczeńskim (89,20%).

Tabela 24 Przestępczość na terenie gminy Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	Liczba przestępstw				
	2015	2016	2017	2018	2019
Przestępstwa ogółem	46	34	40	71	63
Przestępstwa kryminalne	24	19	28	48	55
w tym przestępstwa pospolite:					
bójki i pobicia	0	1	0	0	0
kradzież cudzej rzeczy	5	5	9	9	4
kradzież włamaniem	4	3	3	3	4
rozbój, kradzież i wymuszenia rozbójnicze	0	1	0	0	0
uszczerbek na zdrowiu	1	1	0	4	4
uszkodzenie cudzej rzeczy	2	3	1	0	3
Przestępstwa narkotykowe	3	2	0	7	0
Przestępstwa gospodarcze	6	8	3	4	3
Przestępstwa korupcyjne	0	0	0	0	0
Przestępstwa drogowe	8	11	9	12	5

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Choszcznie

W latach 2015–2019 w gminie Drawno ujawniono 1 818 wykroczeń. Większość z nich stanowiły wykroczenia szczególnie uciążliwe dla społeczeństwa, wśród których największy udział miały wykroczenia, polegające na spożywaniu alkoholu w miejscach publicznych (39,9). Znaczny udział posiadały również wykroczenia polegające na zakłócaniu spokoju, porządku publicznego, spoczynku nocnego (25,1%) oraz wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej (17,7%).

W 2019 r. zarejestrowano najwięcej wykroczeń w analizowanym okresie, tj. 516.

Tabela 25 Wykroczenia na terenie gminy Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	Liczba wykroczeń				
	2015	2016	2017	2018	2019
Wykroczenia ogółem	270	309	421	302	516
Zakłócanie spokoju, porządku	56	83	73	43	57

publicznego, spoczynku nocnego					
Utrudnianie korzystania z urządzeń użytku publicznego	15	1	8	1	4
Zaśmiecanie miejsc publicznych	-	20	34	41	62
Obyczajność publiczna	6	19	57	37	101
Kradzież mienia, art. 119 § 1 kw	1	2	8	11	3
Niszczenie mienia – art. 124 kw	0	0	3	1	1
Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	155	82	86	76	98
Wykroczenia kategorii bezpieczeństwo i porządek w komunikacji	38	79	41	37	69

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Choszczynie

W latach 2015–2019 w gminie Drawno przeprowadzono 1 347 interwencji policyjnych. Zdecydowaną większość z nich przeprowadzono w miejscach publicznych.

W 2019 r. miało miejsce więcej interwencji niż w 2015 r.

Tabela 26 Interwencje na terenie gminy Drawno w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	Liczba interwencji				
	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	244	210	351	235	307
w miejscach publicznych	148	140	251	188	246
interwencje domowe	96	70	100	47	61

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Choszczynie

W latach 2015–2019 w gminie Drawno odnotowano 153 kolizje i 18 wypadków drogowych, w wyniku których śmierć poniosły 2 osoby, a 21 zostało rannych.

W 2019 r. liczba kolizji była ponad dwa razy większa niż w 2015 r.

W latach 2015–2019 w gminie Drawno ujawniono 120 kierujących znajdujących się pod wpływem alkoholu. Z policyjnych statystyk wynika, że większość z nich stanowili rowerzyści.

Tabela 27 Zagrozenia w ruchu drogowym w gminie Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	Liczba				
	2015	2016	2017	2018	2019
Wypadki	3	0	5	7	3
Ranni	2	0	7	10	2
Ofiary śmiertelne	1	0	1	0	0
Kolizje	15	29	35	39	35
Kierujących pod wpływem alkoholu	31	34	33	22	28

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Choszczynie

W latach 2015–2019 w gminie Drawno nie stwierdzono żadnych czynów karalnych, których sprawcami były osoby nieletnie.

Z analizy danych Komendy Powiatowej Policji w Choszcznie wynika, że w 2019 r. gmina Drawno, pod względem liczby przestępstw i wypadków drogowych, znalazła się wśród gmin w powiecie o najmniejszej ich liczbie, natomiast pod względem liczby wykroczeń, interwencji, kolizji oraz liczby ujawnionych kierowców pod wpływem alkoholu, należała do gmin o największej ich liczbie.

W ramach badania ankietowego, diagnozującego m.in. wybrane problemy społeczne w gminie, większość badanych mieszkańców, tj. 65,1% uznała, że mieszkańcy gminy mogą czuć się bezpieczni. Zdaniem badanych mających odmienne zdanie, przyczyną braku poczucia bezpieczeństwa w gminie jest głównie zbyt mała liczba patroli Policji oraz pijący w miejscach publicznych.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom teren miasta objęty jest systemem monitoringu wizyjnego, który w końcu 2019 r. liczył 13 kamer i obejmował następujące ulice: Kościelną, Choszczeńską (3 kamery), Pomorską, Kolejową (2 kamery), Plac Wolności, Sienkiewicza, Jeziorną oraz następujące miejsca: rynek, plażę miejską, stadion, „Orlik”, budynek Szkoły Podstawowej, jezioro Adamowo, promenadę nad jeziorem Adamowo, przystań wodną Szkolnego Klubu Żeglarskiego „Drawa” i znajdującą się w pobliżu siłownię plenerową. Ponadto system monitoringu wizyjnego posiada plaża w Dominikowie. Składa się on z 2 kamer stałych, obejmujących alejkę wraz siłownią oraz parking wraz z wiatą.

Zasoby instytucjonalne profilaktyki i pomocy

Posterunek Policji w Drawnie

Mieści się w Drawnie, przy ul. Kościuszki 9; jest czynny w dni powszednie od 8 do 22; w 2019 r. służbę pełniło pięciu funkcjonariuszy, w tym jeden dzielnicowy;

Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (M-GKRPA)

Działa przy M-GOPS, do jej zadań należy:

- inicjowanie przedsięwzięć w zakresie profilaktyki uzależnień;
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu;
- podejmowanie działań, zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym i rehabilitacją osób uzależnionych;

- podejmowanie działań, zmierzających do objęcia pomocą terapeutyczną osób współzależnych;
- przeprowadzanie rozmów motywacyjno-edukacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu;
- kierowanie na badanie do lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego;
- kierowanie do sądu wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- uczestniczenie w szkoleniach, naradach, konferencjach z zakresu profilaktyki uzależnień.

Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień

Urzęduje w M-GOPS, do jego zadań należy:

- Prowadzenie dokumentacji i koordynowanie realizacji zadań, wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Przygotowanie projektów Gminnego Programu Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i przedkładanie go Radzie Miejskiej.
- Prowadzenie działań profilaktycznych w placówkach oświatowych.
- Uczestniczenie w pracach Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Działa przy M-GOPS; do jego zadań należy:

- integrowanie i koordynowanie realizacji zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;

- współdziałanie z władzami lokalnymi w zakresie kształtowania polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- inicjowanie przedsięwzięć, mających na celu zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- inicjonowanie i wspieranie działań promocyjno-informacyjnych oraz zintegrowanych programów i kampanii profilaktycznych;
- monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Drawno.

Punkt Konsultacyjno - Informacyjny

Działa przy M-GOPS w Drawnie. W Punkcie trzy razy w miesiącu, w godzinach 8–12, porad udziela specjalista psychoterapii uzależnień, dwa razy w miesiącu w godzinach 8–10 radca prawny oraz raz w miesiącu w godzinach 9–11 psycholog.

Pozostałe:

Ośrodek Terapii Uzależnień „Zmiana” w Choszcznie

Udziela ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, obejmujących świadczenia medyczne w zakresie sprawowania opieki nad uzależnionymi od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz osobami z zaburzeniami nawyków i popędów (patologiczny hazard), a także członków rodzin tych osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie

Realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.

Działalność profilaktyczna

Działalność profilaktyczna w gminie obejmuje profilaktykę uzależnień i przemocy w rodzinie. W 2019 r. na ten cel przeznaczono kwotę 102 101 PLN, z czego 90,4% wydatkowano na realizację programu profilaktyki alkoholowej. W stosunku do 2015 r. nakłady na realizację programów profilaktycznych wzrosły.

Tabela 28 Wydatki na realizację programów profilaktycznych w gminie Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	Kwota				
	2015	2016	2017	2018	2019
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	78 877	80 950	83 080	95 166	94 390
w tym przeciwdziałanie narkomanii	3 800	3 800	3 900	4 945	2 041
tym przeciwdziałanie alkoholizmowi	75 077	77 150	79 180	90 221	92 349
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	7 300	7 500	7 729	6 407	7 711

Opracowanie własne na podstawie danych M-GOPS w Drawnie

Szkoła Podstawowa w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego realizuje programy rekomendowane „Program Domowych Detektywów – Jaś i Małgosia na tropie” oraz „Unplugged”, organizuje konkurs „ABC profilaktyki” i „Dzień Promocji Zdrowia”.

Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie, w świetle Ustawy z dnia z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zgodnie z art. 207§1 Kodeksu karnego, przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- przemoc fizyczna – naruszanie nietykalności fizycznej; zachowania powodujące uszkodzenie ciała lub niosące takie ryzyko;
- przemoc psychiczna – naruszenie godności osobistej; zawiera przymus i groźby;
- przemoc seksualna – naruszenie intymności; zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest

w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić;

- przemoc ekonomiczna – pozbawianie środków lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby.

Przemoc jest traumatycznym doświadczeniem, powodującym, zarówno krótkoterminowe jak i odległe w czasie, zaburzenia fizyczne i psychiczne zdrowia osób jej doświadczających. Szczególne piętno odciska na dzieciach zarówno wtedy, kiedy same jej doświadczą, jak również wtedy, kiedy są jej świadkami. W życiu dorosłym same mogą przejawiać agresję, kontrolę i przemoc wobec innych osób.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym. Trudno określić skalę zjawiska, ponieważ nie wszystkie akty przemocy są ujawniane. Oficjalne statystyki uwzględniają te przypadki wobec, których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”, która dokumentuje sytuację przemocy w rodzinie, pokazuje jej skutki i stanowi ważny dowód w sprawie karnej.

W latach 2015–2019 w gminie Drawno uruchomiono 62 procedury „Niebieska Karta”, z czego 54 wszczęli funkcjonariusze Policji, a 11 zakończono w związku z brakiem zasadności podejmowania działania. Zdecydowana większość uruchomionych procedur „Niebieska Karta” dotyczyła stosowania przemocy fizycznej i psychicznej lub przemocy psychicznej wobec jednego z partnerów. Osobami doświadczającymi przemocy były kobiety, a osobami podejrzewanymi o jej stosowanie – mężczyźni.

Tabela 29 Liczba Procedur "Niebieska Karta" w gminie Drawno w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	Liczba				
	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba formularzy Niebieska Karta A wszczynających procedurę w danej rodzinie	11	11	11	17	12
Liczba zakończonych procedur Niebieska Karta	8	13	12	8	14
w tym liczba zgłoszeń, co do których rozstrzygnięto o braku zasadności podejmowania działania	0	0	5	4	2
Liczba osób doświadczających przemocy	12	11	6	13	10
w tym kobiety	10	10	6	13	9
w tym mężczyźni	2	0	0	0	1
W tym dziecko	0	1	0	0	0
Liczba osób podejrzewanych o stosowanie przemocy	11	11	6	14	10
w tym kobiety	1	0	0	3	1
w tym mężczyźni	10	11	6	11	9

Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Drawnie

O problem przemocy w rodzinie w gminie Drawno zapytano mieszkańców, w ramach badania ankietowego diagnozującego m.in. wybrane problemy społeczne w gminie. Większość badanych, tj. 68,3% zna lub słyszała o rodzinach w gminie, w których dochodzi do przemocy. Według nich najczęściej występującą formą przemocy jest przemoc psychiczna oraz przemoc fizyczna, a osobami najczęściej jej doznającymi są dzieci oraz kobiety, a stosującymi ją – mężczyźni. Zdaniem badanych przyczyną przemocy w rodzinie w gminie jest nadużywanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Uzależnienia

Najczęstszym uzależnieniem występującym wśród mieszkańców gminy jest uzależnienie od alkoholu. Alkoholizm jest uzależnieniem o charakterze psychosomatycznym i polega na utracie kontroli spożycia etanolu w zakresie jego ilości oraz częstotliwości. Jest chorobą postępującą, nieuleczalną, jest źródłem wielu innych chorób somatycznych i psychicznych, a nieleczony prowadzi do śmierci. Posiada również destrukcyjny wpływ na zdrowie osób żyjących w otoczeniu alkoholika, powoduje wiele szkód społecznych, do których należą: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, rozpad rodziny, ubóstwo i bezrobocie.

Na terenie gminy Drawno, według stanu na koniec grudnia 2019 r., istniało 11 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) oraz 17 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy). To oznacza, że na jeden punkt sprzedaży przypadało 180 mieszkańców gminy.

Wartość sprzedaży napojów alkoholowych w 2019 r. w gminie Drawno, według oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców, wyniosła ogółem 4 974 027 PLN, w tym sprzedaż napojów o zawartości alkoholu 4,5% oraz piwa wyniosła 2 679 962 PLN, napojów o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) – 247 529 PLN a sprzedaż napojów o zawartości alkoholu powyżej 18% – 2 046 536 PLN.

Gmina Drawno w 2019 r. z tytułu opłat za posiadane zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych uzyskała kwotę 105 381 PLN.

Dokładna liczba osób dotkniętych problemem alkoholowym jest trudna do ustalenia. Poniższa tabela przedstawia szacunkową liczbę osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych.

Tabela 30 Populacja osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe) wg Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA)

Wyszczególnienie		Polska 38,6 mln	Gmina Drawno ok. 5 tys.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2 % populacji	ok. 800 tys.	ok. 100 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 200 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 200 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7 % populacji	2-2,5 mln	ok. 250-350 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 260 osób: dorosłych i dzieci

Źródło: PARPA

Z dostępnych danych wynika, że w latach 2018-2019 zespół uzależnienia stwierdzono u 24 mieszkańców gminy, a u 25 - zaburzenia adaptacyjne.

W latach 2015–2019 w gminie zarejestrowano ogółem 39 wniosków o wszczęcie postępowania w stosunku do osoby nadużywającej alkoholu, w tym 14 zostało złożonych przez funkcjonariuszy Policji, 10 przez pracowników M-GOPS, a 9 wniosków pochodziło od członków rodziny. W wyniku wszczętych postępowań w 9 przypadkach koniecznym było skierowanie wniosków do sądu o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego.

Tabela 31 Działalność M-GKRPA w Drawnie w latach 2015–2019

Wyszczególnienie	Liczba				
	2015	2016	2017	2018	2019
Wnioski o wszczęcie postępowania w stosunku do osoby nadużywającej alkoholu	13	9	5	5	7
Rozmowy motywacyjno-edukacyjne	26	28	12	6	8
Wniosek do biegłego lekarza psychiatry oraz psychologa w celu wydania opinii psychiatryczno-psychologicznej w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	3	7	2	2	3
Wniosek o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego	3	1	3	1	1

Opracowanie własne na podstawie danych M-GKRPA w Drawnie

W ramach badania ankietowego diagnozującego wybrane problemy społeczne w gminie do konsumpcji alkoholu przyznało się 68,3% badanych dorosłych mieszkańców gminy, w tym

27,0% spożywa alkohol kilka razy w miesiącu, a 41,3%–kilka razy w roku. W ciągu ostatniego miesiąca alkohol spożyło 86,0% z nich. Alkohol pije 56,8% badanych kobiet i 84,6% badanych mężczyzn. Badani mieszkańcy Drawna najczęściej piją piwo (46,5%). Wódkę spożywa 32,6% ankietowanych, wino – 27,9%. Zdecydowana większość alkohol spożywa towarzysko (72,1%). Niemal wszyscy (95,3%) uważają, że spożywanie nie ma wpływu na ich relacje z otoczeniem.

Bardzo ważną kwestią jest wiek inicjacji alkoholowej, który w Polsce stale się obniża, a z najnowszych badań wynika, że po alkohol sięgają nawet 11-latkowie. Tak wczesny wiek inicjacji alkoholowej ma negatywny wpływ na system nerwowy oraz przyszłe nawyki młodych ludzi. Powoduje w wielu przypadkach dalsze, mniej lub bardziej intensywne spożywanie napojów alkoholowych w przyszłości. Najnowsze badania wskazują, że młodzi ludzie zaczynają pić alkohol przed ukończeniem 15 roku życia, aż cztery razy częściej uzależniają się od tej substancji w przyszłości. Nastolatkwie najczęściej piją piwo, częściej piją chłopcy niż dziewczęta oraz uczniowie o niższych stopniach w szkole (dwójkowi i trójkowi). Za inicjację alkoholową nastolatków odpowiadają osoby dorosłe, domownicy, znajomi, którzy kupują lub częstują ich alkoholem, np. podczas rodzinnej uroczystości. Prawie wszystkie dzieci z domów, w których alkohol jest obecny, próbowały go. Na wczesną inicjację alkoholową młodzieży mają także wpływ sprzedawcy, którzy nie przestrzegają zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim.

Zdaniem 55,6% badanych mieszkańców gminy nieletni mieszkańcy bardzo często spożywają alkohol.

Problemem w gminie jest spożywanie alkoholu w miejscach publicznych oraz kierujący głównie rowerzyści znajdujący się pod wpływem alkoholu. Pod względem ich liczby gmina Drawno znajduje się w trójce gmin powiatu choszczeńskiego o największej ich liczbie. W latach 2015–2019 wykroczenia polegające na spożywaniu alkoholu w miejscach publicznych stanowiły około 40,0% wykroczeń szczególnie uciążliwych społecznie popełnionych w tym okresie.

Używanie narkotyków przez mieszkańców gminy Drawno jest o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych. Wśród ankietowanych mieszkańców 38,1% deklaruje, że zna osoby w gminie, które zażywają narkotyki. Zdaniem 83,3% z nich najczęściej stosowanym narkotykiem jest marihuana. Natomiast połowa uważa, że w gminie

dosyć łatwo zdobyć narkotyki. Co trzeci uznał, że nieletni mieszkańcy gminy często sięgają po narkotyki.

W latach 2015–2019 na terenie gminy Drawno stwierdzono łącznie 12 przestępstw narkotykowych.

Alkoholizm i narkomania są jednym z powodów udzielania pomocy społecznej. W latach 2015–2019 M-GOPS udzielił pomocy tylko z powodu alkoholizmu, a liczba korzystających zmniejszyła się.

Analiza Swot

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. Nazwa metody jest akronimem angielskich słów: strengths, czyli mocne strony, weaknesses – słabe strony, opportunities to szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu, threats, czyli zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu. Analizę SWOT przeprowadzoną na potrzeby niniejszego dokumentu przedstawiono poniżej.

Mocne strony

- relatywnie wysoki dochód budżetu Gminy na 1 mieszkańca;
- atrakcyjne turystycznie położenie gminy;
- istniejące zasoby instytucjonalne (M-GOPS, M-GKRPA, Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień; Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny);
- wykwalifikowana i doświadczona kadra pomocy społecznej;
- istniejące organizacje pozarządowe;
- doświadczenie instytucji polityki społecznej w realizacji projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych;
- spadek liczby osób bezrobotnych;
- spadek liczby korzystających ze świadczeń pomocy społecznej;
- opracowywanie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii; Gminnego Programu Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminnego Programu Wspierania Rodziny;
- organizacja zajęć pozalekcyjnych;
- działalność klubów sportowych;

- działalność Placówki Wsparcia Dziennego „Koniczynka”;
- działalność DOK i świetlic wiejskich;
- działalność Biblioteki;
- dostęp do psychologa i pedagoga dla uczniów;
- wsparcie asystenta rodziny;
- walory przyrodnicze, sprzyjające aktywnemu wypoczynkowi;
- istniejąca infrastruktura sportowo-rekreacyjna
- organizacja przedsięwzięć sportowo-rekreacyjnych;
- działalność DUTW, Klub Senior+;
- wsparcie dla osób niepełnosprawnych – ŚDS, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania;
- Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Drawno na lata 2017–2023.

Słabe strony

- peryferyjne położenie gminy (daleko od centrów gospodarczych, trudno dostępna pod względem komunikacyjnym);
- niekorzystne zmiany demograficzne: spadek liczby ludności, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji, starzenie się mieszkańców;
- dominujące problemy: ubóstwo i bezrobocie, w tym bezrobocie długotrwałe;
- wzrost liczby korzystających z zasiłku stałego, usług opiekuńczych, przebywających w domach pomocy społecznej;
- niewystarczająca oferta opieki nad osobami starszymi;
- niewystarczająca liczba mieszkań w zasobie gminnym;
- rosnące zadłużenie najemców w gminnym zasobie mieszkaniowym;
- mała liczba przedsiębiorstw generujących miejsca pracy;
- mała liczba podmiotów ekonomii społecznej;
- niska skłonność mieszkańców do przedsiębiorczości;
- niskie kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych;
- relatywnie duża liczba zgonów;
- brak lekarzy specjalistów;
- brak placówki opieki nad dzieckiem do lat 3;

- relatywnie mała liczba dzieci w wieku 3-5 lat objęta wychowaniem przedszkolnym;
- nasilanie się problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (rosnący odsetek beneficjentów korzystających z pomocy społecznej z tego tytułu);
- wzrost liczby dzieci w pieczy zastępczej;
- trudności w nauce;
- wzrost liczby przestępstw kryminalnych, wykroczeń, interwencji i kolizji drogowych;
- relatywnie duża liczba kierujących pod wpływem alkoholu;
- relatywnie duża liczba wykroczeń, polegających na spożywaniu alkoholu w miejscach publicznych;
- niewystarczająca liczba przyjaznych przestrzeni publicznych oraz miejsc rekreacji, wypoczynku i integracji;
- budynki użyteczności publicznej nieprzystosowane dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- relatywnie niski poziom nasycenia infrastrukturą kanalizacyjną i gazową;
- zły stan dróg;
- braki w zakresie monitoringu wizyjnego;
- wykluczenie komunikacyjne niektórych sołectw;
- mała liczba seniorów aktywnych społecznie,
- niewykorzystany potencjał seniorów.

Szanse

- rewitalizacja gminy;
- rozwój przedsiębiorczości, w tym podmiotów ekonomii społecznej;
- możliwość korzystania z zewnętrznych źródeł finansowania;
- moda na zdrowy styl życia;
- rozwój turystyki;
- rosnące płace;
- zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych;
- wzrost aktywności społecznej;
- wykorzystanie potencjału osób starszych.

Zagrożenia

- nowe wzorce zachowań – konsumpcyjny styl życia, pracoholizm, „atomizacja” życia, rozpad więzi społecznych i rodzinnych, załamanie tradycyjnego modelu rodziny,

zmniejszająca się liczba rodzin wielopokoleniowych (mniejsze możliwości opieki domowej nad seniorami) itp.;

- uzależnienie od pomocy społecznej;
- dziedziczenie nieprawidłowych wzorców rodzinnych i społecznych przez dzieci i młodzież;
- brak wystarczających środków na realizację zadań;
- wysokie koszty utrzymania w domach pomocy społecznej w kontekście niskich emerytur/rent i płac, w rezultacie na gminę spada finansowanie pobytu mieszkańca;
- obciążanie pracowników socjalnych kolejnymi zadaniami;
- wypalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej;
- obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej;
- coraz większa dostępność napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych, np. dopalaczy
- rosnące zagrożenie uzależnieniami niechemicznymi (internet, gry komputerowe, telefon komórkowy);
- rosnące koszty utrzymania;
- utrzymująca się pandemia covid 19 i jej skutki;
- niewydolność systemu ochrony zdrowia;
- postępująca biurokratyzacja i formalizacja postępowań administracyjnych;
- zlecanie gminom kolejnych zadań do realizacji bez wystarczających środków finansowych;
- fiskalizm państwa, wysokie koszty pracy dla pracodawców.

Podsumowanie

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej wyróżniono następujące obszary problemowe:

- bezrobocie i ubóstwo;
- bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodzin;
- starzenie się mieszkańców;
- uzależnienia;

- potrzeba ochrony zdrowia;
- przemoc w rodzinie;
- bezpieczeństwo publiczne.

Stanowią one, po uwzględnieniu możliwości kompetencyjnych samorządu gminnego, podstawę do planowania celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków niezbędnych działań.

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI NIEZBĘDNYCH DZIAŁAŃ

CEL STRATEGICZNY NR 1 PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU I BEZROBOCIU

CELE OPERACYJNE:

1. Łagodzenie skutków ubóstwa.
2. Aktywizacja społeczno-zawodowa bezrobotnych.
3. Tworzenie warunków na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.
4. Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 1

Łagodzenie skutków ubóstwa

1. Działalność informacyjna o możliwych formach pomocy i wsparcia.
2. Udzielanie świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczenia „Dobry Start” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
3. Udzielanie dodatków mieszkaniowych.
4. Udzielanie świadczeń pieniężnych w ramach pomocy społecznej.
5. Praca socjalna z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.
6. Dożywianie.
7. Zapewnienie pomocy żywnościowej w ramach programu operacyjnego współfinansowanego z funduszu EFS+.
8. Udzielanie stypendiów i zasiłków szkolnych.
9. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

10. Prowadzenie zbiórki odzieży, sprzętu domowego oraz udostępnianie ich potrzebującym.
11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, działającymi w obszarze pomocy osobom ubogim w celu udzielenia im pomocy.
12. Realizowanie i wspieranie projektów mających na celu przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu mieszkańców.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 2

Aktywizacja społeczno-zawodowa bezrobotnych

1. Praca socjalna z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.
2. Podejmowanie i wspieranie przedsięwzięć służących podniesieniu kompetencji zawodowych osób bezrobotnych.
3. Organizowanie robót publicznych i prac interwencyjnych, staży oraz prac społecznie użytecznych.
4. Działalność informacyjna odnośnie dostępnych ofert pracy, instrumentów i usług rynku pracy oraz aktywnych sposobów poszukiwania pracy.
5. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Choszcznie, w celu pozyskiwania informacji o lokalnych ofertach pracy, instrumentach i usługach rynku pracy.
6. Promocja i wspieranie tworzenia spółdzielni socjalnych.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 3

Tworzenie warunków na rzecz rozwoju przedsiębiorczości

1. Promowanie atrakcyjności turystycznej gminy.
2. Rozwijanie infrastruktury turystycznej.
3. Przygotowywanie i udostępnianie terenów pod działalność gospodarczą.
4. Modernizowanie infrastruktury drogowej.
5. Rozwijanie infrastruktury technicznej.

6. Prowadzenie racjonalnej polityki podatkowej.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 4

Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością

1. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia zadłużenia czynszowego najemców.

Okres realizacji: działania ciągłe w horyzoncie czasowym Strategii;

Realizatorzy działań: M-GOPS, Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Komunalny Zakład Usługowo-Handlowy, gminne jednostki organizacyjne;

Partnerzy w realizacji działań: Powiatowy Urząd Pracy w Choszcznie, lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe;

Wskaźniki realizacji działań: liczba rodzin/osób którym przyznano świadczenia rodzinne, wychowawcze, świadczenia „Dobry Start”, świadczeni z funduszu alimentacyjnego, dodatki mieszkaniowe, liczba osób/rodzin którym udzielono świadczeń z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, ubóstwa, liczba osób/rodzin objętych kontraktem socjalnym, liczba uczniów, którym przyznano pomoc materialną o charakterze socjalnym, liczba osób bezrobotnych, liczba zaktywizowanych bezrobotnych, liczba projektów przeciwdziałających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, liczba ich uczestników, liczba beneficjentów pomocy społecznej, którzy znaleźli zatrudnienie, liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie, liczba najemców posiadających zadłużenie oraz wysokość zadłużenia.

CEL STRATEGICZNY NR 2

PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU DZIECI I MŁODZIEŻY

CELE OPERACYJNE:

1. Wzmocnienie potencjału opiekuńczo-wychowawczego rodzin.
2. Zapewnienie usług wspierających rodzinę.
3. Tworzenie warunków na rzecz prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 1

Wzmocnienie potencjału opiekuńczo-wychowawczego rodzin

1. Praca socjalna z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.
2. Rozwijanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.
3. Edukowanie rodzin w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym.
4. Organizowanie i wspieranie wszelkich przedsięwzięć mających na celu aktywizację i integrację rodzin.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 2

Zapewnienie usług wspierających rodzinę.

1. Zapewnienie rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa.
2. Zapewnienie rodzinom wsparcia asystenta rodziny.
3. Prowadzenie oraz rozwój placówki wsparcia dziennego i zapewnienie w niej miejsc dla dzieci.
4. Podejmowanie działań na rzecz pozyskania rodzin wspierających.
5. Rozwijanie kompetencji osób zawodowo wspierających rodziny.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 3

Tworzenie warunków na rzecz prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży

1. Promowanie wartości wychowania przedszkolnego, w celu zwiększenia liczby dzieci w wieku 3–5 lat uczęszczających do przedszkola.
2. Podejmowanie działań na rzecz zapewnienia opieki dzieciom do lat 3.
3. Podejmowanie działań na rzecz wyrównywania szans rozwojowych i szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
4. Rozwijanie kompetencji kluczowych (cyfrowych, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo-matematycznych).
5. Rozszerzenie oferty spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.
6. Inicjowanie i wspieranie wolontariatu do pomocy w nauce.

Okres realizacji: działania ciągle w horyzoncie czasowym Strategii;

Realizatorzy działań: M-GOPS, placówki oświatowe, Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, DOK, Biblioteka, świetlice wiejskie;

Partnerzy w realizacji działań: lokalna społeczność, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Choszczynie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie, kuratorzy; organizacje pozarządowe;

Wskaźniki realizacji działań: liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, liczba przedsięwzięć aktywizujących i integrujących rodzinę oraz liczba uczestników, liczba rodzin objętych pracą socjalną, kontraktem socjalnym, liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta, liczba rodzin wspierających i liczba rodzin objętych ich pomocą, liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa i liczba porad, liczba uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną, liczba dzieci i młodzieży objętych opieką placówki wsparcia dziennego, liczba dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym, liczba szkoleń, warsztatów rozwijających kompetencje rodziców oraz liczba ich uczestników, liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach dodatkowych, pozalekcyjnych, objętych opieką świetlic wiejskich, liczba wolontariuszy i liczba dzieci i młodzieży objęta ich pomocą.

CEL STRATEGICZNY NR 3 WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

CELE OPERACYJNE:

1. Tworzenie warunków na rzecz utrzymania osób starszych i niepełnosprawnych w dotychczasowym miejscu zamieszkania.
2. Wspieranie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 1

Tworzenie warunków na rzecz utrzymania osób starszych i niepełnosprawnych w dotychczasowym miejscu zamieszkania

1. Zapewnienie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania.
2. Prowadzenie ŚDS.
3. Podejmowanie działań na rzecz uruchomienia specjalistycznych usług opiekuńczych i utworzenia mieszkań chronionych (wspomaganych).
4. Podejmowanie działań na rzecz uruchomienia usługi asystenta osoby niepełnosprawnej.
5. Utworzenie Dziennego Domu Senior+.
6. Wspieranie i inicjowanie nieformalnych form opieki (wolontariat seniorów, pomoc sąsiedzka, itp.).
7. Pozyskiwanie i udostępnianie potrzebującym sprzętu rehabilitacyjnego i sanitarnego.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 2

Wspieranie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych

1. Prowadzenie Klubu Senior+.

2. Udostępnienie gminnej infrastruktury na potrzeby DUTW, GRS.
3. Organizowanie i wspieranie przedsięwzięć kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych itp.
4. Wspieranie i inicjowanie wolontariatu kompetencyjnego seniorów.
5. Organizowanie i wspieranie wszelkich przedsięwzięć służących integracji środowiska seniorów i osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną.
6. Tworzenie Klubów Senior+ na obszarach wiejskich.

Okres realizacji: działania ciągle w horyzoncie czasowym Strategii;

Realizatorzy działań: M-GOPS, Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, ŚDS, świetlice wiejskie, DOK, Biblioteka, placówki oświatowe;

Partnerzy w realizacji działań: organizacje pozarządowe;

Wskaźniki realizacji działań: liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, liczba uczestników ŚDS i Klubu Senior+, liczba osób objętych pomocą nowo powstałych form opieki, liczba wolontariuszy i liczba osób objętych ich pomocą, liczba przedsięwzięć na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych oraz liczba ich uczestników.

CEL STRATEGICZNY NR 4 ZAPOBIEGANIE CHOROBYM I NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

CELE OPERACYJNE:

1. Promocja zdrowia.
2. Poprawa stanu środowiska naturalnego.
3. Zwiększenie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 1

Promocja zdrowia

1. Organizowanie oraz wspieranie przedsięwzięć sportowych i sportowo–rekreacyjnych.
2. Organizowanie i wspieranie zajęć sportowych i rekreacyjnych.
3. Rozwijanie miejsc aktywnego wypoczynku.
4. Organizowanie oraz wspieranie przedsięwzięć informacyjno-edukacyjnych w zakresie prawidłowego odżywiania się.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 2

Poprawa stanu środowiska naturalnego

1. Rozwijanie infrastruktury technicznej.
2. Organizowanie i wspieranie przedsięwzięć, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 3

Zwiększenie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej

1. Opracowywanie i realizacja programów polityki zdrowotnej.

2. Podejmowanie działań na rzecz zapewnienia mieszkańcom dostępu do lekarzy specjalistów.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 4

Przeciwdziałanie uzależnieniom

1. Diagnozowanie problemu uzależnień w gminie Drawno.
2. Zapewnienie przestrzegania przepisów w zakresie reklamy i promocji oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
3. Działalność informacyjno-edukacyjna o skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu, odurzania się substancjami psychoaktywnymi.
4. Upowszechnianie oraz realizacja rekomendowanych programów profilaktyki uniwersalnej w placówkach oświatowych.
5. Rozwijanie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.
6. Upowszechnianie informacji na temat dostępnych form pomocy.
7. Zapewnienie dostępu do specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu.
8. Zapewnienie pomocy dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe.

Okres realizacji: działania ciągle w horyzoncie czasowym Strategii;

Realizatorzy działań: Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, M-GOPS, M-GKRPA, placówki oświatowe, Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny;

Partnerzy w realizacji działań: NZOZ „Eskulap”, organizacje pozarządowe;

Wskaźniki realizacji działań: liczba uczestników zajęć sportowych, liczba zorganizowanych przedsięwzięć sportowych i rekreacyjnych, liczba nowo powstałych miejsc aktywnego wypoczynku, liczba przedsięwzięć w zakresie prawidłowego żywienia oraz liczba ich uczestników, liczba przedsięwzięć edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska naturalnego,

liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej, liczba udzielonych porad w ramach poz, liczba osób objętych badaniami przesiewowymi, szczepieniami ochronnymi, liczba lekarzy specjalistów, porad z których korzystali mieszkańcy gminy, liczba szkoleń i kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, liczba osób korzystających ze świadczeń dla osób uzależnionych od alkoholu, liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjno–Informacyjnego oraz liczba udzielonych porad, liczba beneficjentów pomocy społecznej z powodu alkoholizmu lub narkomanii, liczba uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną z powodu uzależnienia w rodzinie, liczba przedsięwzięć podnoszących kompetencje przedstawicieli instytucji działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

CEL STRATEGICZNY NR 5
ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA
MIESZKAŃCÓW GMINY
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

CELE OPERACYJNE:

1. Zwiększenie bezpieczeństwa przestrzeni publicznych.
2. Zwiększenie kompetencji mieszkańców w zakresie własnego bezpieczeństwa i innych.
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 1

Zwiększenie bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

1. Rozwijanie monitoringu wizyjnego.
2. Modernizowanie infrastruktury drogowej.
3. Likwidowanie barier architektonicznych.
4. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia spożywania alkoholu w miejscach publicznych.
5. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia liczby kierujących pod wpływem alkoholu.
6. Podejmowanie działań na rzecz zwiększenia liczby patroli Policji, szczególnie w okresie letnim.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 2

Zwiększenie kompetencji mieszkańców w zakresie własnego bezpieczeństwa i innych

1. Organizowanie i wspieranie wszelkich przedsięwzięć z zakresu edukacji prawnej, w tym edukacji na rzecz bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, w miejscach publicznych i w ruchu drogowym, bezpieczeństwa w sieci.

Kierunki działania do celu operacyjnego nr 3

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

1. Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej na temat przemocy w rodzinie, jej przyczyn i skutków, możliwości uzyskania pomocy i wsparcia w lokalnym środowisku.
2. Upowszechnianie informacji o konsekwencjach stosowania przemocy.
3. Zapewnienie funkcjonowania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
5. Podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie.
6. Rozwijanie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Okres realizacji: działania ciągłe w horyzoncie czasowym Strategii;

Realizatorzy działań: Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, placówki oświatowe, M-GOPS, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, M-GKRPA, Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, placówki oświatowe;

Partnerzy w realizacji działań: Policja, Prokuratura Rejonowa w Choszczynie, Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Choszczynie, organizacje pozarządowe;

Wskaźniki realizacji działań: liczba przestępstw, wykroczeń, interwencji, kolizji, wypadków, kierujących pod wpływem alkoholu, liczba przestrzeni publicznych przystosowanych do osób starszych i niepełnosprawnych, ocena poziomu bezpieczeństwa na terenie gminy przez mieszkańców, liczba działań informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy oraz liczba ich uczestników, liczba procedur „Niebieska Karta”, liczba osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie, liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym, liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego oraz liczba porad, liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, liczba przedsięwzięć podnoszących

kompetencje przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

PROGNOZA ZMIAN

Przewiduje się, że realizacja działań zaplanowanych w ramach niniejszej Strategii przyczyni się, m.in. do:

- poprawy warunków socjalno–bytowych mieszkańców gminy;
- zmniejszenia zasięgu ubóstwa;
- podniesienia kompetencji zawodowych bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy;
- spadku liczby bezrobotnych;
- wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w gminie;
- zwiększenia liczby miejsc pracy w gminie;
- wzrostu kompetencji opiekuńczo–wychowawczych rodziców;
- rozwinięcia i poprawy jakości systemu usług wspierających rodzinę;
- wzrostu liczby dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym;
- poszerzenia oferty spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież;
- poszerzenia oferty środowiskowych form opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi;
- zwiększenia udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym;
- poprawy warunków i jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych;
- wzrost świadomości mieszkańców na temat zdrowego stylu życia;
- wzrostu aktywności fizycznej mieszkańców;
- wzrost liczby ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej;
- poprawy dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej;
- poprawy funkcjonowania osób uzależnionych od alkoholu;

- wzrostu świadomości mieszkańców na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych;
- wzrostu świadomości mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości pomocy;
- wzrostu liczby ujawnianych przypadków przemocy w rodzinie;
- poprawy stanu dróg;
- wzrost dostępności przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- spadku liczby przestępstw, wykroczeń, interwencji, kolizji;
- wzrostu wiedzy mieszkańców na temat przysługujących im praw, obowiązków, itp.
- poprawy bezpieczeństwa w gminie.

SPOSÓB REALIZACJI, RAMY FINANSOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drawno na lata 2021–2025 będzie realizowana przez instytucje, działające w obszarze polityki społecznej, we współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy. Koordynatorem realizacji Strategii będzie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zaprojektowane cele będą osiągnane w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- Gminny Program Wspierania Rodziny;
- Program Współpracy Gminy Drawno z Organizacjami Pozarządowymi.

Środki finansowe na wdrażanie Strategii będą pochodzić, m.in. z:

- budżetu Gminy;
- budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych;

- budżetu państwa na finansowanie realizacji zadań zleconych;
- ze środków rządowych, ministerialnych w ramach projektów systemowych i konkursowych;
- funduszy europejskich.

Realizacja Strategii monitorowana będzie na bieżąco przez realizatorów poszczególnych działań, którzy corocznie w ramach przygotowywanych sprawozdań informować będą władze Gminy o stanie ich realizacji, za pomocą zaproponowanych wskaźników. Sprawozdania te będą zamieszczane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Drawnie (bip.drawno.pl).

Ponadto zaleca się badanie socjologiczne zarówno ilościowe jak i jakościowe mieszkańców Gminy w zakresie efektów podejmowanych działań, które powinno zostać przeprowadzone co najmniej dwukrotnie, tj. w połowie i na koniec okresu realizacji Strategii.

Sprawozdania i wiedza pozyskana w ramach badań pozwolą dokonać ewaluacji realizacji Strategii, czy w wyniku podejmowanych działań zaprojektowane cele są osiągnięte. W przeciwnym razie wskazana jest modyfikacja działań.

Realizatorzy poszczególnych działań mogą składać propozycje dodatkowych rozwiązań bądź modyfikować zaproponowane działania stosownie do możliwości i pojawiających się potrzeb.

SPIS TABEL

TABELA 1 LICZBA LUDNOŚCI GMINY DRAWNO W LATACH 2010–2019	8
TABELA 2 LUDNOŚĆ WG GRUP WIEKU I PŁCI W GMINIE DRAWNO W 2019 R.	8
TABELA 3 RUCH NATURALNY W GMINIE DRAWNO W LATACH 201-2019	9
TABELA 4 MIGRACJE LUDNOŚCI W GMINIE DRAWNO W LATACH 2010–2019	9
TABELA 5 LICZBA ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW W GMINIE DRAWNO W LATACH 2010–2019	10
TABELA 6 LICZBA ROZWODÓW NA 1 000 MIESZKAŃCÓW W GMINIE DRAWNO W LATACH 2010–2019	10
TABELA 7 PROGNOZA LUDNOŚCI GMINY DRAWNO NA LATA 2017–2030 WG GUS	11
TABELA 8 WYDATKI NA ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ M-GOPS W DRAWNIE W LATACH 2018–2019	12
TABELA 9 KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	14
TABELA 10 POWODY UDZIELANIA POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	14
TABELA 11 WYBRANE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	16
TABELA 12 RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ I WSPARCIA ASYSTENTA W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	25
TABELA 13 PRZEBYWAJĄCY W PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2015–2019	26
TABELA 14 ZASOBY MIESZKANIOWE W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	27
TABELA 15 ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY DRAWNO W LATACH 2015–2019	27
TABELA 16 DODATKI MIESZKANIOWE W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	28
TABELA 17 ZALEGŁOŚCI W OPŁATACH ZA MIESZKANIE W ZASOBIE GMINNYM W LATACH 2015–2019	28
TABELA 18 LICZBA PORAD UDZIELONYCH W RAMACH POZ W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	29
TABELA 19 STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANYCH DO REJESTRU REGON W GMINIE DRAWNO (WG 31.12.2019 R.)	33
TABELA 20 STRUKTURA BEZROBOTNYCH W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	35
TABELA 21 AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	36
TABELA 22 DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI W DRAWNIE W LATACH 2015–2019	41
TABELA 23 POZIOM ŻYCIA W GMINIE DRAWNOM	45
TABELA 24 PRZESTĘPCZOŚĆ NA TERENIE GMINY DRAWNO W LATACH 2015–2019	48
TABELA 25 WYKROCZENIA NA TERENIE GMINY DRAWNO W LATACH 2015–2019	48
TABELA 26 INTERWENCJE NA TERENIE GMINY DRAWNO W LATACH 2015-2019	49
TABELA 27 ZAGROŻENIA W RUCHU DROGOWYM W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	49
TABELA 28 WYDATKI NA REALIZACJĘ PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	53
TABELA 29 LICZBA PROCEDUR "NIEBIESKA KARTA" W GMINIE DRAWNO W LATACH 2015–2019	54

TABELA 30 POPULACJA OSÓB, U KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ RÓŻNE KATEGORIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH (DANE SZACUNKOWE) WG PAŃSTWOWEJ AGENCJI PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH (PARPA)	56
TABELA 31 DZIAŁALNOŚĆ M-GKRPA W DRAWNIE W LATACH 2015–2019	56